BIBLIOTECA

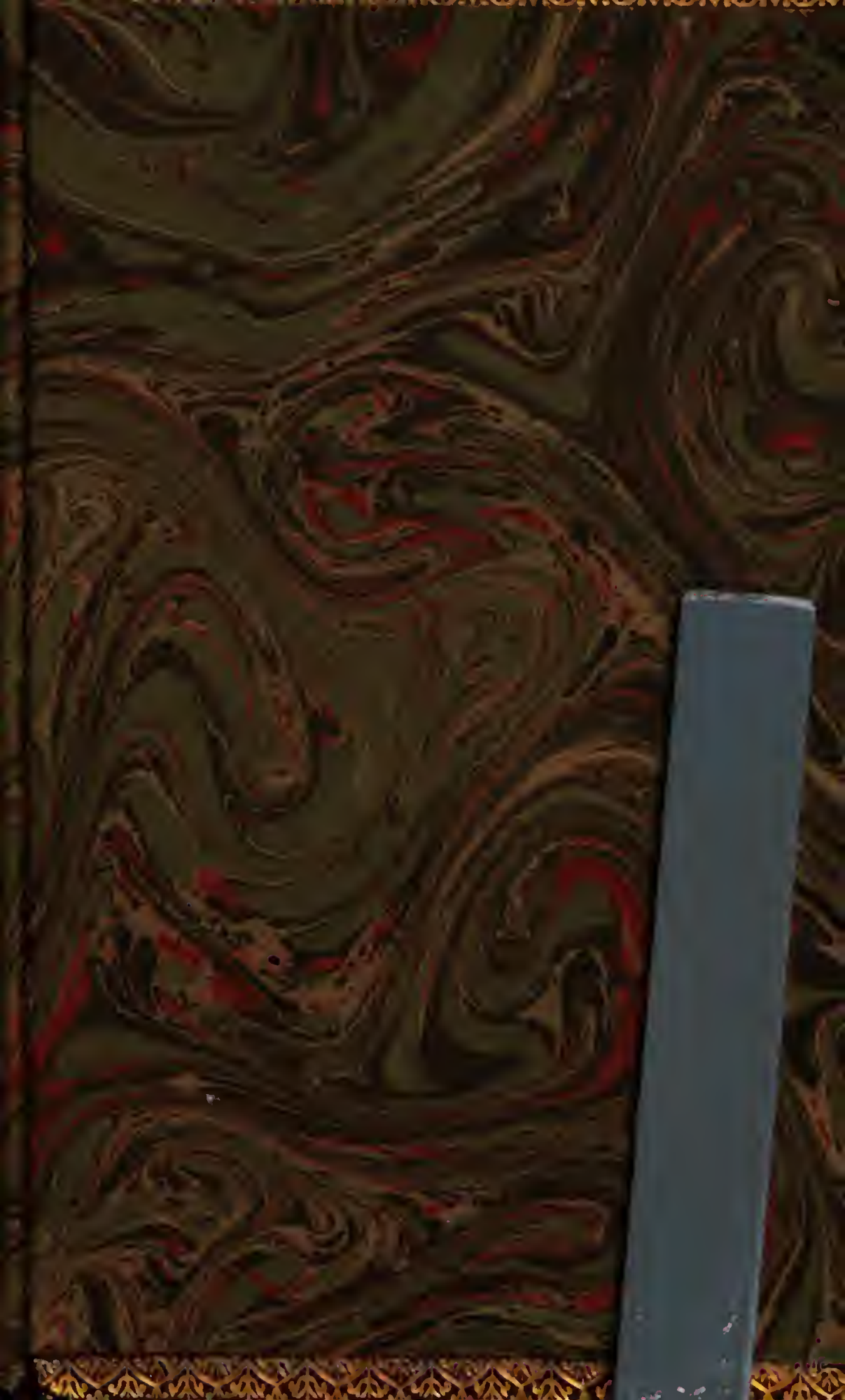

Romæ, apud Antonium Bladum
Asulanum M. D. XLV.

BIBLIOTECA MAZ
ROMA
VITTORIO EMANUELE

1809249

καὶ τὰ δίκαια λέγειν, τοῦτ' οἶμαι δεῖξαι. πῶς δὲ τοῦ θράσους ὑποῦ οἰομένους ὑπομένειν δεῖν, καὶ μὴ προφωμένους ἂν τοῦλεμον, ἐκεῖνο βούλομαι λογίσασθαι. ἡμᾶς δικαίους εἶναι ἔχειν ὁρῶντας. καὶ εἴ τις ἔροιτο ἡμᾶς, κελεύσας εἰπεῖν τὰληθῆ, διὰ τί; ἵνα μὴ πολεμῶμεν φαίημεν ἄν. καὶ Φιλίππῳ νυὶ καὶ τοῖς τῶν θηβαίων, ἀμφὶ τοῦλεως παρακεχωρήκαμεν. ἢ καρδιανοὺς εἶναι ἔξω χερρονήσου τῶν ἄλλων πεπόηθαι, ἢ ἂν κατὰ τὰς νήσους καταλαμβάνειν, χίον, καὶ κῶν, καὶ ῥόδον. καὶ βυζαντίους καταγεῖν τὰ πλοῖα. δηλονότι, τῶν ἀπὸ τῆς εἰρήνης ἡσυχίαν, πλειόνων ἀγαθῶν αἰτίαν εἶναι νομίζοντες, ἢ δ' πόσιρόνειν, καὶ φιλονεικεῖν περὶ τούτων. οὐκοῦν οὕτως, καὶ κομιδῇ χείτιον, πρὸς ἐκείνους καθ' ἃ οὐτωσὶ ἤδη προσηνεγμένους περὶ τῶν οἰκείων ἅπαντα καιροτάτων, πρὸς ἅπαντας περὶ τῆς ἀδελφοῖς σπιᾶς νυὶ πο λεμῆσαι.

τῶν δόξαν ἔχειν. νυνὶ γὰρ θηβαίοις πρὸς μὲν τὴν χώραν ἔχαν, ἣν κεκτήμεθα, μάλιστα πάντων πρὸς δὲ τιμὴν καὶ δόξαν, ἀίσχιστα. εἰ γὰρ μὴ παρῆλθε φίλιππος, οὐδεὶν' ἂν αὐτοῖς ἐδόκει εἶναι, τοῦτ' ἃ δ' οὐκ ἐβούλοντο. ἀλλὰ τοῦθ' ἓν ὀρθόμενον, καὶ τὴν κορώνειαν λαβεῖν ἐπιθυμεῖν, μὴ δύνασθαι δέ, τοῦτ' ἀπανθ' ὑπέμειναν. φίλιππος τοίνυν τινὲς μὲν ἥκιστα τολμῶσι λέγειν, ὡς ἃ δ' ἐβούλετο θηβαίοις ὀρθόμενον, καὶ κορώνειαν παρεδοῦναι, ἀλλ' ἠναγκάσθη. ἐγὼ δὲ τούτοις μὲν ἐρρῶσθαι λέγω. ἐκεῖνο δὲ οἶδα ὅτι οὐ μᾶλλόν γε τοῦτ' ἔμελεν αὐτοῖς, ἢ τοὺς παρόδους λαβεῖν ἐβούλετο, καὶ τὴν δόξαν τὸν πολέμου, τῷ δοκεῖν δι' ἑαυτὸν κεῖσιν εἰληφέναι, καὶ τὰ πύθια θεῖναι δι' ἑαυτόν. καὶ τοῦτ' ἦν ὧν μάλιστα ἐφίχετο. ἀτεχνῶς δέ γε οὐδέτερα ἠβούλοντο τούτων. οὔτε θηβαίους, οὔτε δὴ φίλιππον μέγαν γενέσθαι. πάντα γὰρ τοῦτο ἐφ' ἑαυτοῦ ἠθέλησε εἶναι. τῆς πυλαίας δὲ ἐπιθύμουν, μὴ τῶν ἀδελφοῖς πολεμοῦντες κτημάτων δυοῖν κύριοι γενέσθαι. τοῦ δὲ τούτων φίχεσθαι, τάδε συνεπράξαν. τὴν τοίνυν ἰδίαν ἕνεκα ἕκαστον δύρησθε πολλὰ πεπραγμένον, ὧν οὐδὲν ἐβούλετο, πράξαι. δοῦν μὲν τοίνυν ἄλλο τοιοῦτόν ἐστι, φυλακτέον ἡμῖν. τὰ καλοῦμενα ἡμᾶς ἄρα δεῖ ποιεῖν τοῦτο φοβουμένους καὶ σὺ τοῦτο καλοῦσι; πολλοῦ γε καὶ δέω. ἀλλ' ὡς οὔτε πράξομεν οὐδὲν ἀνάξιον ἡμῶν αὐτῶν, οὔτ' ἔσται πόλεμος, νομοῦτε δόξομεν πᾶσιν ἔχειν.

μὲν εἶναι ἅπαντες ἂν βούλοιντο σφᾶς αὐτοὺς κρατίζοντας δὲ τοῦ ἑτέρου, δεσπότας ὑπάρχειν αὐτῶν, οὐδὲ εἷς. πῶς οὖν ἡμεῖς φοβούμεθα, καὶ πῶς φυλάξασθαι φημὶ δεῖν ὑμᾶς; ὅπως μὴ κοινῷ πρόφασιν, καὶ κοινὸν ἔγκλημα ὁ μέλλων πόλεμος πᾶσι ἅπασιν λάβῃ. εἰ γὰρ ἀφεστῶτες μὲν, καὶ μεσήνιοι, καὶ μεγαλοπολῖται, καὶ πάντες τῶν λοιπῶν πελοποννησίων, ὅσοις γε μὴ τὰ αὐτὰ τούτοις φρονοῦσι, διὰ τὸν πρὸς λακεδαιμονίους ἡμῖν ἐπικηρυκείαν ἐχθρῶς ἀκούουσι, καὶ διὰ τὸ δοκεῖν ἐκδέχεσθαι ἐν τῷ ἑκάνοις τὸν πόλεμον, ἡμεῖς δὲ ἔχθρῳ μὲν ὡς ἀληθῶς ἔν γε δὲ ἐχθροδεστέρως ἀκούσουσιν, ὅτι τοῦ πρὸς ἐκείνους φόβου τοὺς σώζομεν, καὶ πάντα χρὴ τὸν δυσμενέστατον ἡγεῖσθαι αὐτοῖς, δεῖ ἀληθὲς δὲ, ὅτι τοὺς φωκέων φυγάδας σώζομεν, φίλιππος δὲ, ὅτι κωλύομεν αὐτὸν κοινωνεῖν τῆς ἀμφικτυονίας, φοβοῦμαι μὴ πάντες περὶ τῶν ἰδίων ἕκαστος ὁρμίζωμεθα, κοινὸν ἐφ' ἡμᾶς ἀγάγωσι τὸν πόλεμον, τὰ τὴν ἀμφικτυόνων δόγματα προσκαίμενοι, ἃ τ' ἐπαναθῶσιν ἕκαστοι τὸ συμφέροντος ἑαυτοῖς, ἡμῖν πολεμῆσαι, ὡς περ καὶ περὶ φωκέας. ἴσε γὰρ δήπου τοῦθ' ὅτι νῦν μὲν ἀληθῶς, καὶ φίλιππος, καὶ θετταλοὶ, οὐχὶ ταὐτὰ μάλιστα ἕκαστοι ἐσπουδακότες, ταὐτὰ πάντες ἔπραξαν. οἷον ἀληθῶς, ἂν μὲν φίλιππον παρελθεῖν, μὴ λαβεῖν τὰς παρόδους, οὐκ ἐδύναντο κωλύσαι, οὐδέ γε τῶν αὐτοῖς πεζονομέων, ὕστερον ἐλθόντα

τ' αὖ, ἤ νῦν, ἀσφαλέστερ' καὶ ῥᾴων ἦν ἡμῖν ὁ πόλεμος. δὶ ὑπόρον δὲ ὁρᾶν, ὅπως μὴ προαξόμεθα ὧν αὖ σφῶν Ἀθηναῖοι τῶν ξυμπολιτῶν τούτους, ὃ φάσκοντας ἀμφισβητοῦντας νῦν εἶναι, εἰς ἀνάγκην, καὶ πρόφασιν κοινοῦ πολέμου πρὸς ἡμᾶς. ἐγὼ γάρ, εἰ μὲν ἦσαν ἡμῖν πρὸς Φίλιππον πάλιν πόλεμος διὰ ἀμφίπολιν, ἢ, ἅ τοιοῦτον ἔγκλημα ἴδιον, οὐ μὴ μεταχωρῶ διαλλαγῆναι, μὴ δ' ἀρχαῖοι, μὴ δὲ βέβαιοι, οὐκ ἂν ἡμῖν οἴομαι τούτων οὐδένα πολεμῆσαι, καὶ πάντων ἥκιστα, καίπερ μὴ θορυβούσης μηδενὸς πρὶν ἂν ἀκούσῃ, βεβαίως, οὐχ ὡς ἥδέως ἔχοντ' ἡμῖν, οἰδ' ὡς οὐκ ἂν χαίροιντο Φιλίππῳ, ἀλλ' ἴσασι ἀκριβῶς, εἰ καὶ πάνυ φύσει ἴσα αὐτοῦ αἰσθάνεσθαι, ὅτι εἰ γένοιτο πόλεμος πρὸς ὑμᾶς αὖ τοῦ, τὰ μὲν καλὰ πάντ' ἔχοιεν αὐτοί, οἷς δ' ἀγαθοῖς ἐφεστρώων ἕτερος καθεδεῖται. οὕτω πέφυκεν ἂν ἑαυτοῦ εἰς ὄψιν, μὴ κοινῆς τῆς ἀρχῆς, ἢ τῆς αἰτίας οὔσης τοῦ πολέμου. οὐδέ γε εἰ πάλιν πρὸς τοῦ Ἀθηναίους πολεμήσαιμεν διὰ ὠρωπόν, ἢ, ἅ τι ἴδιον, οὐδὲν ἂν ἡμᾶς παθεῖν ἡγοῦμαι. καὶ γὰρ ἡμῖν κἀκείνοις, τοῦ βοηθοῦντας ἂν οἶμαι· εἰς τὴν οἰκείαν εἴτις ἐμβάλοι, βοηθεῖν, οὐ ξυμπρατεύσειν οὐδετέροις. καὶ γ' αἱ συμμαχίαι, ὄψιν ἔχουσί τιν τρόπον, ὃν ἂν φρονίσειεν αὖ τις, καὶ τ' πρᾶγμα φύσει τοιοῦτόν ἐστιν. οὐκ ἄχρι τ' ἴσης ἕκαστος ἐστὶν οὗτος, οὔτ' ἡμῖν, οὔτε Ἀθηναίοις, ὥστε εἶναι, καὶ κρατεῖν τῶν ὅλων, ἀλλὰ σῶς

οὔτε σιγήσας ἐγὼ φανήσομαι. ἀλλὰ πρόπω λυ
ὑμῖν, ὡς οὐ οἶδ' ὅτι μνημονεύετε, ὅτι ταῦτα, οὔτε
οἶδα, οὔτε προσδοκῶ. νομίζω δὲ ἂν λέγοντα λυ
ρεῖν. ταῦτα τοίνυν πάντα ὅσα φαίνομαι βέλ-
τιον τῶν ἄλλων προορᾶν, οὐδ' εἰς μίαν ὦ ἄνδρες
ἀθλωαῖοι, οὔτε δεινότητα, οὔτε ἀληθοπείαν ἐπα-
νοίσω, οὐδὲ προσποιήσομαι δι' οὐδὲν ἄλλο γινώ-
σκειν, καὶ πρακαθάνεσθαι, πλὴν διὰ τὴν ἀμυθίαν
εἴπω δύο. Ἕν μὲν ὦ ἄνδρες ἀθλωαῖοι, δι' δυτυχίαν,
ἣν συμπάσης ἐγὼ τῆς ἐν ἀνθρώποις οὔσης δεινό-
τητος καὶ σοφίας, ὁρῶ κρατοῦσαν. Ἕτερον δὲ,
ὅτι προῖκα τὰ πράγματα κείνω, καὶ λογίζο-
μαι, καὶ οὐδὲν λῆμμα οὐδεὶς ἂν ἔχοι πρὸς οἷς
ἐγὼ πεπολίτευμαι καὶ λέγω, δεῖξαι προσηρτη
μένον. ὀρθὸν οὖν ὅ, τι ἄν ποτε ἀπ' αὐτῶν ὑπάρ-
χειν ὁρῶν πραγμάτων, ἅ συμφέρον φαίνεταί μοι.
ὅταν δ' ὠδὶ θάτερα ὥσπερ εἰς τρυτάνην ἀρχύ-
ριον προσενέγκῃς, οἴχεται φέρον, καὶ καθέλκυ
σεν ἡ λογισμὸν ἐφ' αὑτῷ, καὶ οὐκέτ' ἂν ὀρθῶς οὐ
δ' ὑγιῶς ὁ δῆμος ποιήσας περὶ οὑτενὸς ἂν λογίσαι-
το. εἰ μὲν δὴ ἔμελλε πρῶτον ὑπάρχειν φημὶ δεῖν,
ὅπως εἴτε σύνταξιν, εἴτε συμμαχίαν, εἴτ' ἄλλο τι
βούλεταί τις καταστήσασθαι τῇ πόλει, τὴν ὑπάρ
χουσαν εἰρήνην μὴ λύων δῆλον ποιήσῃ, οὐχ ὡς θαν
μαστὴν, οὐδ' ὡς ἀξίαν οὖσαν ὑμῶν. ἀλλ' ὁποία τίς
ποτ' ἐστὶν αὕτη, μηκέτ' ἂν μᾶλλον εἶχε τοῖς πρά
γμασι καιρὸν, ἢ γεγενημένη, νῦν δι' ἡμᾶς λυθῆ-
ναι. πολλὰ γὰρ προείμεθα, ὧν ὑπαρχόντων, τὸ
τ' ἂν, ἢ νῦν.

τραγῳδοὺς ἐθελῆσαι, ἀλλὰ μὴ περὶ σωτηρίας καὶ κοινῶν πραγμάτων ἦν ὁ λόγος, οὐκ ἂν οὕτως οὔτε ἐκείνου πρὸς χάριν, οὔτε ἐμοῦ πρὸς ἀπέχθειαν ἤκουεν. καίτοι γε ὑμᾶς οἶμαι νῦν ἅπαντας ἡδέως ἂν, ὅτι τῷ τότε ἄριξιν εἰς τοὺς πολεμίους ἐποιήσατο, ὑπὲρ τῶν τοιούτων χρήματα ὀφειλόμενα ὡς ἔφη κομίσασθαι παρ' ἐκείνου λῴδορεῖν. καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ πολλοῖς χρησάμενος, ὡς δεινὸς εἶπε γιγαλεῖ τοῖς ἐκεῖθεν οἰδαδε τὰς εὐεργεσίας ἀγουσιν, ἐπειδὴ δι' ἐμὲ τὴν εἰρήνην ἀδεῶς ἔτυχεν, ἣν οἰδαδε ἐκέκτητο οὐσίαν φανερὰν, τοιούτῳ ἐξαργυρίσας, πρὸς ἐκεῖνον ἀπῄρεν ὅχθος. δύο μὲν δὴ ταῦτα ὧν ποιεῖσθαι ἐγὼ, μάρτυρες τοῖς τότε γεγενημένοις λόγοις ὀρθῶς καὶ δικαίως, οἷς ἂν πρὸ ἦν ἀκροατὴς ὑπ' ἐμοῦ. τρίτον δ' ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι καὶ μόνον εἰ τοῦτ' ἐποῦν ἔλυ, καὶ περὶ ὧν παρελήλυθα ἐρῶ. νῦν μὲν ὅρκους οὐ περὶ τῆς εἰρήνης ἀπειληφότες ἦκουν οἱ πρέσβεις, τότε δὲ σπονδὰς λύων καὶ πολεμίους ὑποσχούμενον οἰκαδήσεσθαι, καὶ οὐ μὲν φωκέας ἦν φίλιππον, αὖ γὰρ καὶ κύειν σώσειν, πολὺ δὲ θηβαίων πόλιν διοικεῖν, καὶ ἐμὲ ὠρωπὸν ὑμῖν ὑπάρξειν, καὶ πολὺ δὲ βοιωτῶν αὐτὸν ἀμφιπόλεως ἀφοδήσεσθαι, μὴ τοιαύτας ἐλπίδας, μὴ φαντασμοὺς, οἷς ὑπαχθέντες ὑμεῖς, οὔτε συμφόρους, οὔτε ἴδιος, οὔτε καλῶς ποιεῖσθε φωκέας, οὐδὲν τούτων οὔτ' ἐξαπατήσας,

εἰσὶ λις, καὶ πρὶ αὐτῶ παρ' ὑμῖν ἀεὶ τὴν πάνυ λισπελοντων ὑῖς τολμῶσιν ὄν, οὕτως ἡγοῦμαι φορλικὴμ καὶ ἐπαχθὲς, ὥστε ἀπάγκλω οὖσαν ὁρᾶν, ὅμως ἀφκνῶ. νομίζω δ' ἅμεινον αὖ ὑμᾶς πρὶ ὧν νῶ ἐρῶ κεῖναι, μικρὰ τῆς πρόσθεν πεπραγμένων ὑπ' ἐμοῦ μνημονεύσαντας. ἐγὼ γὼ ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι πρῶτον μὲν ἅπαντα ἐπειδὴν πνθ' ὑμᾶς τὰ ἐν εὐβοίᾳ παραπομπέων, πλοίμάτων βοηθεῖν Πλουτάρχῳ, καὶ πόλεμον ἄδοξον, καὶ δαπανηρὸν ἄραθαι, πρῶτος, © μόνος πελθὼν, αἰτιῶτων. Σ μονονοὺ διεσπάσθη ὑπὸ τῶν ὠδὶ μικροῖς λήμμασι, πολλὰ © μεγάλα ὑμᾶς ἁμαρτάνειν πεισάντων. καὶ χρόνου βραχέος διελθόντος, μηδὲν τὸ πρόσφλεγμ αἰσχύνῃ, καὶ παθεῖν οἷα τ' ὄντων ἀνθρώπων οὐδένες πώποτε πεπόνθασιν, ὑπὸ τούτων οἷς ἐβοήθησαν, πάντες ὑμεῖς ἔγνωτε, τιμώτε τὸν τότε ταῦτα πείσαντων κακίαν, καὶ τὸν τὰ βέλτιστα εἰρηκότα ἐμέ. πάλιν δ' ἐγὼ ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι καὶ πρὸ τῶν Νεοπτόλεμον ὄν ὑποκειτῶ, τῷ μὲν τῆς τέχνης προσχήματι πεπυγχάνοντα ἀδείας, καὶ δ' ἔργα ζόμενον τὰ μέγιστα τῇ πόλιν, καὶ τὰ παρ' ὑμῖν διοικοῦντα φιλίως ἔχοντα, καὶ πρυτανεύοντα, παρελθὼν εἶπον εἰς ὑμᾶς, οὐδεμιᾶς οὕνεκα, οὔτ' ἔχθρας, οὔτε συκοφαντίας ἰδίας, ὡς ἐμὲ τῶν μὰ ταῦτα ἔρων γέγονε δῆλον. © οὐκέτ' εἰ δύοις αὐτιάσομαι τοῦ ὑπὸ Νεοπτολέμου λεχθέντας, ἃ δ' εἰς χάριν, ἀλλ' αὐτοῦ ὑμᾶς, εἰ γ' εἰ Διονύσου

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ, Ο ΓΕΡΙ τῆς Εἰρήνης λόγος.

Ρῶ μὲν ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι τὰ παρόντα πράγματα, πολλὴν δυσκολίαν ἔχοντα καὶ ταραχὴν, οὐ μόνον τῷ πολλὰ δεῖσθαι, καὶ μηδὲν εἶναι περιττὸν περὶ αὐτῶν δεῖ λέγειν, ἀλλὰ καὶ ὅσ' περὶ τ' ἄλλων πάντων μὴ κατὰ ταὐτὰ, μηδ' ἃ συμφέρον πάντας ἡγεῖσθαι, ἀλλὰ ταῖς μὲν, ὡδὶ, τοῖς δὲ, ἑτέρως δοκεῖν. Δυσκόλου δ' ὄντος φύσει καὶ χαλεπῶς τὸ βουλεύεσθαι, ἔτι πολλῷ χαλεπώτερον ὑμεῖς αὐτὸ ποιήσατε ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πάντες ἄνθρωποι, πρὸ τ' πραγμάτων εἰώθασι χρῆσθαι τοῖς βουλεύεσθαι. ὑμεῖς δὲ, μετὰ τὰ πράγματα. ἐκ δὲ τούτου συμβαίνει, παρὰ πάντα τὸν χρόνον, ὃν οἱ δ' ἐγὼ, ὃ μὲν, οἷς ἂν ἁμάρτητε, ἐπιμένετε, δυσκολαίνειν καὶ δοκεῖν οὐ λέγειν. τὰ δὲ πράγματα μὴ περὶ ὧν βουλεύεσθε, ἐκφεύγειν ὑμᾶς. οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ περὶ τούτων οὕτως ἐχόντων, οἶμαι καὶ ταπεινῶς ἐμαυτὸν ἀνέξεσθαι, ἂν ἐθελήσητε, τὸ δορυβεῖν καὶ φιλονεικεῖν ἀποστάντες, ἀκοῦσαι, ὡς ὑπὲρ τῆς πόλεως βουλευομένοις, καὶ πλείστων πραγμάτων προσήκει, ἔξεστι καὶ λέγειν, καὶ συμβουλεύειν, δι' ὧν καὶ τὰ παρόντα ἔστιν εἰς τὸ βέλτιον, καὶ τὰ μέλλοντα σωθήσεται. ἀκριβῶς δὲ ἐγὼ οἶδα ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι ὅτι λέγειν περὶ ὧν αὐτὸς

δικάσαι φάσκων, μὴ καταναγκάζεσθαι κοινὸν πόλεμον πρὸς ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας ἔχειν. προσκατηγορεῖ γὰρ λέγει τοῖς Ἀθηναίοις, ὅτι δι' ἄλλας τινὰς αἰτίας. τούτου δὲ κοινὴν τὴν πολεμήσειν αὐτοῖς, καὶ δώσομαί φησι κοινὴν αἰτίαν ταύτην καθ' ἡμῶν, ὅτι μόνοι τοῖς τῶν ἀμφικτυόνων ἐνισάμεθα δόγμασιν. ὥστε κάλλιον τὸ εἰρήνην τηρεῖν, καὶ ταῦτα φιλίππου πλησίον τοῖς ἔσω πυλῶν, καὶ ἐπιστρατεύειν δυναμένου τῇ ἀττικῇ, ἢ περὶ μικροῦ τοιούτου κίνδυνον ἄραθαι. οὗτος δὲ ὁ λόγος, παρεσκευάσθη μὲν, οὐ μὴν εἰρῆσθαί μοι δοκεῖ. κατηγορῶν γὰρ ὁ ῥήτωρ αἰσχίνου, καὶ τοῦτο μὲν τὸ ἄλλῳ αὐτὸ διαβάλλῃ, ὅτι ζημιοῦν, φίλιππον ἀμφικτύονα εἶναι ἀφεῖσθαι, μηδενὸς ἄλλου τολμῶντος τοῦτο εἰπεῖν, μὴ δὲ φιλοκράτους τὸ πάντων ἀναιδέστατον. οὐκ ἂν ὤμην αὐτὸς περὶ τούτων συμβουλεύσειν, ἂν αἰσχίνης ἐπ' αὐτοῖς διέβαλλεν. ἀλλὰ δηλονότι τὴν ὑπόνοιαν ἔλαβε, μὴ ὀρθῶς φιλιππίζειν, καὶ χρήμασιν ὑπὸ τοῦ βασιλέως πεισθείς, τοιαύτην γνώμην ἀποφήνασθαι.

ἐπεὶ καὶ οἱ λόγῳ πρὸς τοιαύτην ὑπόνοιαν ἰσάμενοι φαίνεται, ζημιώσας ἂν ὡς οὕνομα τῇ πόλει, καὶ ἀδωρο δόκησις.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ, ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ ΛΟΓΟΥ.

Ἠκμακὼς τὸν πόλεμον τὸν πρὸς ἀμφικτύονας, Εἰρήνης ἐπεθύμησαν ὅ, τε Φίλιππος, καὶ οἱ ἀθηναῖοι. οἱ μὲν ἀθηναῖοι, κακῶς σφίσι τοῦ πολέμου φερόμενοι. ὁ δὲ Φίλιππος, βουλόμενος ἃ ὑπέσχετο θετταλοῖς τε, καὶ θηβαίοις ἐπιτελέσαι. ὑπῆρχε δὲ τοῖς μὲν θηβαίοις, ὀρχομενὸν παραδώσειν, καὶ κορώνειαν, πόλεις βοιωτίας. ἀμφοτέροις δὲ, τὸν φωκικὸν καταλύσειν πόλεμον. ἔδει δὲ ἦν ἀδύνατον αὐτῷ, πολεμίων ὄντων ἀθηναίων. καὶ δὴ πρότερον βουληθεὶς ἐσβαλεῖν εἰς τὴν φωκίδα, τῶν ἀθηναίων προκαταλυσάντων ταῖς ναυσὶν εἰς τὰς καλουμένας πύλας, ὑπ' αἰνίαν δὲ θερμοπύλας, ἀπεκωλύθη τῆς εἰσόδου. νῦν δὲ εἰρήνην ποιησάμενος πρὸς τοὺς ἀθηναίους, μηδενὸς κωλύοντος, παρῆλθεν εἴσω πυλῶν, τὸ φωκέων ἔθνος ἅπαν καταστρεψόμενος. καὶ τὴν φωκέων εἰς τοῖς ἀμφικτύοσι χώραν, καὶ τὰς ἐκείνων εἰς τὸ συνέδριον ψῆφον παρὰ τὴν ἄλλων ἑλλήνων εἵλκυσε. πέμπουσι δὲ καὶ πρὸς ἀθηναίους πρέσβεις, ἀξιῶν καὶ αὐτοὺς ταῦτα συγχωρεῖν. καὶ ὁ Δημοσθένης παραινεῖ συγχωρεῖν, οὐ τῷ πράγματι ζημιοῦσθαι ὡς ὀρθῶς ἔχοντι, οὐδὲ δίκαιον εἶναι λέγων μετέχειν ἑλληνικοῦ συνεδρίου σὺν μακεδόνα, ἀλλὰ δι-

μῖν εἰδέναι, τί μέλλει ποιεῖν ἐκεῖνος. ἀγοητόταποι γάρ εἰσιν οἱ λεγόμενοι. ἀλλ' ἐὰν ἀφέντες ταῦτα ἐκεῖνο εἰδῶμεν, ὅτι ἐχθρὸς ἄνθρωπος, καὶ τὰ ἡμέτερα ἡμᾶς ἀφελεῖ, καὶ χρόνον πολλὸν ἤδεικε, καὶ ἅπαντα ὅσα πώποτε ἐλπίσαμέν τι μα πράξειν ὑπὲρ ἡμῶν, καθ' ἡμῶν βέβηκεν, καὶ τὰ λοιπὰ οἱ ἡμῖν αὐτοῖς δόξει, κἂν μηκέτι ἐθέλωμεν ἐκεῖ πολεμεῖν αὐτῷ, οὐδὲ δ' ἴσως ἀναγκασθησόμεθα δόξῃ ποιεῖν, εἰ ταῦτα εἰδῶμεν, ἢ τὰ δέοντα ἐσόμεθα ἐγνωκότες, ἢ λόγῳ ματαίως ἀπηλλαγμένοι. οὐ γὰρ ἁπάντως ἔσται δεῖ σκοπεῖν, ἀλλ' ὅπως φαῦλα, ἐὰν μὴ προσέχητε τοῖς πράγμασι νοῦν, καὶ τὰ προσήκοντα ποιεῖν ἐθέλητε, δεῖ εἰδέναι. ἐγὼ μὲν δή, οὔτ' ἄλλοτε πώποτε πρὸς χάριν εἰλόμην λέγειν, ὃ τι μὴ ὃν συνοίσειν ὑμῖν πεπεισμένος ὦ, νῦν τε οὐ γνώσομαι πάντ' ἀπλῶς οὐδὲν ὑποστειλάμενος πεπαρρησίασμαι. ἐβουλόμην δ' ἄν, ὡς πρὸ ὅτου ὑμῖν συμφέρει τὰ βέλτιστα ἀκούειν οἶδα, οὕτως εἰδέναι ξυνοῖσον καὶ τῷ τὰ βέλτιστα εἰπόντι, πολλῷ γὰρ ἥδιον ἦν. νῦν δ' ἐπ' ἀηδίαις οὔσι τοῖς ἀπὸ τούτων ἐμαυτῷ γενησομένοις, ὅμως ὠφελῆσαι τῷ ξυνοίσειν ὑμῖν ἐάν πράξητε ταῦτα πεπεῖσθαι, λέγειν αἱροῦμαι. νικήσῃ δ' ὅ τι πᾶσιν ὑμῖν μέλλῃ ξυνοίσειν.

πράξη πρὸς ἡμᾶς ψευδόμενοι ῥᾳδίως εἰθισάδε ὥσιν, ὑμεῖς δ' ἐξ ὧν αὖ ἀκηύσητε, ὁ, τι αὖ τύχη ῥᾳδίως ἀφίζεσθε, τί καὶ χρὴ προσδοκᾶν; πῶς οὖν ταῦτα παύσετε; ὅταν ὑμεῖς ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι τοὺς αὐτοὺς ἀποδείξητε στρατιώτας © μάρτυρας τῶν στρατηγουμένων, καὶ δικασὰς οἵπερ δὲ ἐλθόντας τῶν βουλευόντων. ὥστε μὴ ἀκούειν μόνον ὑμᾶς τὰ ἐμέτερα αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ παρόντας ὁρᾶν. νυνὶ δ' εἰς τοῦθ' ἥκει τὰ πράγματα αἰσχύνης, ὥστε τῶν στρατηγῶν ἕκαστος δίς καὶ τρὶς κρίνεται παρ' ὑμῖν περὶ θανάτου. πῶς δὲ τοῦτ' ἐλπρὸς, οὐδεὶς οὐκ ἄπαξ αὐτῶν ἀγωνίσασθαι περὶ θανάτου τολμᾷ. ἀλλὰ τὸν τῶν αἰσχρατοδιστῶν © λωποδύτην θάνατον μᾶλλον αἱροῦνται, τὸν προσήκοντος. Κακούργου μὲν γάρ ἐστι, κρινόμενον ἁλῶναι. στρατηγοῦ δὲ, μαχόμενον τοῖς πολεμίοις. ὑμῶν δὲ οἱ μὲν, πολιόντες, μικρὰ Λακεδαιμονίων φασὶ φίλιππον πράττειν τὰ θηβαίων καταλύσιν, καὶ τὰς πολιτείας διαφθοράν. οἱ δ' ὡς πρέσβεις πέπομφεν ὡς βασιλέα. οἱ δ' ἐν ἰλλυριοῖς πόλεις τειχίζειν. οἱ δὲ, λόγῳ πλάττοντες, ἕκαστος πολιορκόμενα. ἐγὼ δ' οἶμαι μὲν ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι νὴ τοὺς θεούς, ἐπῆνον μὲν ὑμᾶς τῷ μεγέθει τῶν πραγμάτων, καὶ πολλὰ διαφθείρειν τὰ ἀνθρώπινα ἐν τῇ γνώμῃ, τὴν τ' ἐρημίαν τῶν κωλυόντων ὁρῶντα καὶ τοῖς πεπραγμένοις ἐπιτιμῶν. οὐ μέντοιγε μὰ δία οὕτω προαιρεῖσθαι πράττειν, ὥστε τοὺς αἰσχίστους τῶν παρ' ἡ-

ἤδη ὑπὸρ τῦ μὴ παθεῖν αὐτὸν κακῶς ὑπὸ τοῦ φιλίππου. ἀλλὰ μὴν ὅπη γε οὐ σώσεται, δῆλον, εἰ μήτις αὐτὸν κωλύσει. εἶτα ὅταν αἰσχυνούμενοι, καὶ τειχῆς κενὰς, καὶ τὰς πρὸ τῦ δεῖνος ἐλπίδας ἐαυτοῖς ἀφεῖλητε, πάντ' ἔχειν οἴεσθε καλῶς; οὐκ ἐμβησόμεθα; οὐκ ἔξιμεν αὐτοὶ μέρη γε τινὶ στρατιωτῶν οἰκείων νεῶν, εἰ καὶ μὴ πρότερον; οὐκ ἰδίᾳ τὼν ἐκείνου κολυσούμεθα; ποῖ δὴ προορμούμεθα ἕκαστος. δύρησει τὰ σαθρὰ τῶν ἐκείνου πραγμάτων ὦ ἄνδρες ἀθλιωταῖοι. αὐτὸς ὁ πόλεμος, ἂν ἐπιχειρῶμεν. ἂν μέν τοι καθήμεθα οἴκοι, λοιδορουμένων ἀκούοντες καὶ αἰτιωμένων ἀλλήλους τῶν λεγόντων, οὐδέποτ' ἂν δύνη ἡμῖν οὐ μὴ γένηται τῶν δεόντων. ὅσοι μὲν γὰρ ἂν οἶμαι μέρος τῆς πόλεως ζωσασθαι λῇ, κἂν μὴ πᾶσα παρῇ, καὶ σὺν τῶν θεῶν δύνατ' ἂν, καὶ τὸ τῆς τύχης ὑμῖν ζωσαπονίζεται. ὅποι δ' ἂν στρατηγὸν καὶ ψήφισμα κενὸν καὶ τὰς ἀπὸ τοῦ βήματος ἐλπίδας ἐκπέμψοιτε, οὐδὲν ὑμῖν τῶν δεόντων γίγνεται. ἀλλ' οἱ μὲν ἐχθροὶ καταγελῶσιν, οἱ δὲ σύμμαχοι τεθνᾶσι τῷ δείνι, σὺν τοιούτοις ἀφόβοις. οὐ γάρ ἐστιν οὐκ ἔστιν ὅτι ἄνδρα ἂν, ὅτιοῦν θέλῃ αἱ ποτε ταῦθ' ὑμῖν πρᾶξαι ἅπαντα, ὅσα βούλεσθε. σώσασθαι μέν τοι καὶ φῆσαι, καὶ τὸν δεῖνα αἰτιάσασθαι, καὶ σὺν δεῖνα, ἔστι, τὰ δὲ πράγματα ἐκ τούτων ἀπόλωλεν. ὅταν γὰρ ἦτε μὲν ὁ στρατηγὸς ἀθλίως ἀπομάδων ξένων, οἱ δ' ὑπὸρ ὧν ἂν ἐκεῖνος ἐκεῖ

σθε. ὥσπερ δὲ οἱ βάρβαροι πυκτεύουσιν, οὕτω πολεμεῖτε φιλίππῳ. καὶ γὰρ ἐκεῖνος ὁ πληγείς, ἀεὶ τῆς πληγῆς ἔχεται. κἂν ὑπέρωσι πατάξῃ τις, ἐκεῖσ' εἰσὶν αἱ χεῖρες. προβάλλεσθαι δέ, ἢ βλέπειν σαυτίον, οὔτε οἶδεν, οὔτ' ἐθέλει. Σὺ μὲν ἐὰν σὺ χερρόνησῳ πύθῃ θε φίλιππον, ἐκεῖσε βοηθεῖν ἡμᾶς δεῖ. ἐὰν σὺ πύλας, ἐκεῖσε. ἐὰν Ὀλυνθίους, συμπαραθεῖτε ἄνω καὶ κάτω. μὴ στρατηγεῖσθαι μὲν ὑπ' ἐκείνου, βεβούλησθε δὲ οὐδὲν αὐτοῖς συμφέρον περὶ τοῦ πολέμου, μηδὲ πορίσαι τὰ χρήματα προσοφεῖτε οὐδέν, πρὶν ἂν ἢ γεγενημένον, ἢ γιγνόμενόν τι πύθησθε. ταῦτα δὲ ἴσως πότερον μὲν σὺν ποιεῖν, νῦν δ' ἐπ' αὐτῷ ἥκει τῷ ἀκμῇ, ὥστ' οὐκέτ' ἐγχωρεῖ. δοκεῖ δέμοι σεαυτὸν τις ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῖς γιγνομένοις ὑπὲρ τῆς πόλεως αἰσχυνόμενον, τὴν φιλοτιμοσύνην ταύτην ἐμβαλεῖν φιλίππῳ. ἐγὼ δ' ἔχων ἃ κατέσχηται καὶ προείληφεν ἡσυχίαν ἔχειν ἤθελε, καὶ μηδὲν ἐπαίειν ἔτι, ἀρχὴν ἐνίοις ὑμῶν ἄνομοι δοκεῖ, ἐξ ὧν αἰσχύνῃ δ' ἀναισθησίαν καὶ πάντα τὰ αἴσχιστα ὀφλισκάνειν ἂν ἡμῖν δημοσίᾳ. νῦν δ' ἐπιχειρῶν ἀεί τινι, μὴ τῶν πολέμων ὀρεχθόμενον, ἴσως ἂν ἐκκαλέσαιθ' ὑμᾶς, ἐπειδὴ μὴ παντάπασιν ἀπεγνώκατε. θαυμάζω δ' ἔγωγε, εἰ μηδεὶς ὑμῶν μήτ' αὐτὸς ἐνθυμεῖται, μήτε λογίζεται ὁρῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν μὲν ἀρχὴν τοῦ πολέμου γεγενημένην τοῦ μὲν μορήσασθαι φίλιππον, τὴν δὲ περιουσίαν, οὖσαν

ροί, οὐκ ἀναμενοῦσι τὴν ὑμετέραν βραδυτῆτα, καὶ ῥαθυμίαν. ἂς δ' εἰς ἂν μιᾷ ξυνὸν χρόνον διώκειν οἰόμεθα ἡμῖν ὑπάρχειν, οὐδὲν οἷοί τε οὖσαι ποιεῖν, ἐπ' αὐτῇ τῇ καιρῷ ἐξελέγχονται. ὃ δ' εἰς τοῦθ' ὕβρεως ἐλήλυθεν, ὥστ' ἐπιστέλλειν βουβῶσιν ἤδη τοιαύτας ἐπιστολάς. Ἐπιστολή. Τούτων ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι τὴν ἀνεγνωσμένων, ἀληθῆ μὲν ἴσθι τὰ πολλὰ, ὡς οὐκ ἔδει, ἀλλ' ὅμως οὐχ ἥδιον ἀκούειν· ἀλλ' εἰ μὲν ὅσα ἄνδρες ὑπὸρ ἐμοῦ λόγῳ ἵνα μὴ λυπήσῃ, καὶ τὰ πράγματα ὑπόβησεται, δεῖ πρὸς ἡδονὴν δημηγορεῖν. εἰ δ' ἡ τῶν λόγων χάρις ἂν ᾖ μὴ προσήκουσα, ἔργῳ ζημία γίγνεται, αἰσχρόν ἐστιν ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι φενακίζειν ἑαυτούς, καὶ ἅπαντ' ἀναβαλομένους ὅσα ἂν ἡ δυσχερῆ, πάντων ὑστερίζειν τῶν ἔργων. καὶ μὴ δι' ὅτου δύναμαι μαθεῖν, ὅτι δεῖ τοὺς ὀρθῶς πολεμῷ χρωμένους, οὐκ ἀκολουθεῖν τοῖς πράγμασιν, ἀλλ' αὐτοὺς ἔμπροσθεν εἶναι τῶν πραγμάτων. καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥσπερ τῶν στρατευμάτων ἀξιώσειεν ἄν τις τὸν στρατηγὸν ἡγεῖσθαι, οὕτω καὶ τῶν πραγμάτων τοὺς βουλευομένους, ἵν' ἃ ἂν ἐκείνοις δοκῇ, ταῦτα πράττηται, καὶ μὴ τὰ συμβαίνοντα ἀναγκάζωνται διώκειν. ὑμεῖς δὲ ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, πολεμεῖν δύναμιν ἁπάντων ἔχοντες, τριήρεις, ὁπλίτας, ἱππέας, χρημάτων περιουσίαν, τούτων μὲν μέχρι τῆς τήμερον ἡμέρας, οὐδενὶ πώποτε εἰδέναι κέχρησθε, οὐδενὸς δὲ ἀπολείπε-

πὼ ἰδραὶ ἀχὲ τῆς χώρας ὥχετ' ἔχομ τειήρη. ὑμεῖς δὲ οὔτε ταῦτα κωλύειν, οὔτ' εἰς τοῦ χρόνους, ὧν αὖ πορέλθητε, βοηθεῖν. καί τοι εἴ δή ποτε ὦ ἄνδρες ἀθληταὶ οἱ νομίζεσθε, πὼ μὲν τῶν παναθηναίων ἑορτὼ, & πὼ τῶν διονυσίων, ἀεὶ τὸ καθήκοντος χρόνου γίνεσθαι, αἴ τε δῆμοι λέγουσιν, αἴτε ἰδιῶται οἱ τούτων ἑκατέρων ἐπιμελούμενοι, εἰς ἃ τοσαῦτα ἀναλίσκετε χρήματα, ὅσα οὐδ' εἰς ἄλλα τῶν ἀρχόλλων, καὶ τοῦτον ὅλον καὶ τοσαύτλω πρασκευλὼ, ὅσην οὐκ οἶδ' εἴτις τῶν ἁπάντων ἔχει, σοὶ δὲ ἀρχόλλω πάντας ὑμῖν ὑσεύζειν τῶν καιρῶν, ὅν εἰς μαθώνλω, ὅν εἰς παγασάς, ὅν εἰς ποτίδαιαν. ὅπου ἐκεῖνα μὲν ἅπαντα νόμῳ τέτακται, καὶ πορεῖόν ἕκαστος ὑμῶν ἐκ τοῦ λοῦ, ἵνα χρηστὸς, ἢ γυμνασίαρχος τῆς φυλῆς, πότε, καὶ παρὰ τοῦ, καὶ τί λαβόντα, τί δεῖ ποιεῖν, οὐδὲν ἀνεξέτασον, οὐδ' ἀόριστον ἐν τούτοις ἐμέλητα. ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸ πολέμου καὶ τὴν πύτου παρασκευὴν, ἅπαντα, ἀόριστα, ἀδιόρθωτα ἅπαντα. τοιγαροῦν, ἅμα ἀκκλησιαζόμενοί τι, & τειηραρχοῦντος καθίσαμεν. ὃ τούτοις, ἀνίσως ποιούμθα. καὶ περὶ χρημάτων πόρου σκοποῦμεν. καὶ μισταποῦται, ἐμβαίνειν δοῦ μετοίκου ἔδοξε, & δοῦ χωρὶς οἰκοῦντας. εἶτ' αὖ δοῦ πάλιν ἀντεμβιβάζειν. εἶτ' ἐν ὅσῳ ταῦτα μέλλετε, πορασκολωλεν ἐφ' ἃ αὖ ἐκπολέωμεν. τὸν γὰρ τοῦ πλεῖν χρόνον, εἰς δ' παρασκυὰ ζεσθαι ἀναλίσκομεν. οἱ δὲ τ' πραγμάτων καὶ-

αὐ τούτῳ τῷ τόπῳ νήσοις, αἷς καὶ λιμένες, ἡ
σῖτος, καὶ ἃ χρὴ στρατεύμασι, πάνθ' ὑπάρχει.
πλὴν δ' ὥραν τὸ ἔτους, ὅτε καὶ πρὸς τὴν γῆν γενέσθαι
ῥᾴδιον, καὶ δ' τῶν πνευμάτων ἀσφαλές, πρὸς
αὐτῇ τῇ χώρᾳ, καὶ πρὸς τοῖς τῶν ἐμπορείων κό-
μαισι, ῥᾳδίως ἔχει. ἃ μὲν δὴ χρήσεται, καὶ πότε
τῇ δυνάμει, πρὸ τοῦ καιρὸν, ὁ τούτων κύριος καθ-
στὰς ὑφ' ὑμῶν βουλεύσεται. ἃ δ' ὑπάρξαι δεῖ
πρὸ ὑμῶν, ταῦτ' ἐστὶν ἃ ἐγὼ γέγραφα. αὖ ταῦτα
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ποιήσητε, τὰ χρήματα πρῶ-
τον λέγω, εἶτα ἡ τἆλλα πάντα παρασκευάζον-
τες, οὐ στρατιώτας, τὰς τριήρεις, οὐ ἱππέας,
οὐ τελῶν πάσχειν πρὸς δύναμιν νόμῳ καταλείση-
τε, ὑπὲρ τοῦ πολεμοῦντες, τὰ μὲν χρημάτων αὐ-
τοὶ ταμίαι, καὶ ποριστὰὶ γιγνόμενοι, τὰ δὲ πρά-
ξεων πρὸς τὸν στρατηγὸν τὸν λόγον ζητοῦντες, παύ-
σεσθ' ἀεὶ περὶ τῶν αὐτῶν βουλευόμενοι, ἡ πολέμου
οὐδὲν ποιοῦντες. ἡ ἔστι πρὸς ταῦτοις, πρῶτον μὲν
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἂν μέγιστον τῶν ἐκείνου πό-
ρων ἀφαιρήσεσθε. ἔστι δ' οὗτος τίς; ἀπὸ τῶν ὑμε-
τέρων ὑμῖν πολεμεῖ συμμάχων, ἄρχων ὃ φέρων
τοὺς πολεμίους τὸν θάλατταν. ἔπειτα τί πρὸς
ταῦτα; τὸ πάσχειν αὐτοὶ κακῶς ἔχω γένησθε.
οὐχ ὡς πορ ἂν παρελθόντα χρόνον εἰς λῆμνον ἡ
ἴμβρον ἐμβαλὼν, αἰχμαλώτους πολίτας ὑ-
μετέρους φέρετ' ἄρχων, καὶ πρὸς τοῦ γεραιτῷ τὰ
πολοῖα συλλαβὼν, ἀμύθητα χρήματα ὠφέλε-
ξε; τὰ πελθόντα δ' εἰς μαραθῶνα ἀπέβη, καὶ

δώδεκα τάλαντα. εἰ δέ τις οἴεται μικρὰν ἀφορμὴν, στηρίσιον τοῖς γραπτευομένοις ὑπάρχειν, οὐκ ὀρθῶς ἔγνωκεν. ἐγὼ γὰρ οἶδα σαφῶς, ὅτι εἰ ταῦτα γένηται, πολὺ πλείω τὰ λοιπὰ αὐτῶν τῶν γραπτευμάτων ἀπὸ τοῦ πολέμου, οὐδέν᾽ τῶν ἑλλήνων ἀδικήσω, οὐδὲ τῶν συμμάχων, ὥστ᾽ ἔχειν μαθόντας σπεῦδε, καὶ πολὺ συμπλέοντας ἐλθόντας, πάσχειν ὁμοίως ἕτοιμος, ἐὰν μὴ ταῦτ᾽ οὕτως ἔχῃ. πόθεν δ᾽ ὁ πόρος τῶν χρημάτων, ἃ παρ᾽ ἡμᾶν κελεύω, γένηται, ταῦτ᾽ ἤδη λέξω. πόρου ἀπόδειξις. ἃ μὲν ἡμᾶς ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι δεδωκέναι δεῖ, ταῦτά ἐστιν. ἐπειδὰν δ᾽ ἐπιχειροτονῆτε τοῖς γράμμασι, ἃ ἂν ὑμῖν ἀρέσκῃ χειροτονήσατε, ἵνα μὴ μόνον τοῖς ψηφίσμασι, καὶ ταῖς ἐπιστολαῖς πολεμῆτε φιλίππῳ, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔργοις. δοκεῖτε δέμοι πολὺ βέλτιον ἂν περὶ τοῦ πολέμου, καὶ ὅλης τῆς παρασκευῆς βουλεύσασθαι, εἰ ἓν τόπον ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι τῆς χώρας, πρὸς ὃν πολεμήσετε, ἀνθυμηθείητε, καὶ λογίσασθε, ὅτι τοῖς πνεύμασι, καὶ ταῖς ὥραις τοῦ ἔτους τὰ πολλὰ πολεμεῖται φιλίππου. καὶ φυλάξασθ᾽ οὖν ἐπισάσθ᾽, ἢ ἂν χειμῶνα ἐπιχειρῇ, ἢ νὴ ἂν ἡμεῖς μὴ δεδώκαμεν ἐκεῖσε ἀφικέσθαι. δεῖ δοῦναι ὑμᾶς ταῦτα ἐνθυμουμένους, μὴ βοηθείας πολεμεῖν, ὑστεροῦμεν γὰρ ἁπάντων, ἀλλὰ πρασιᾷ χωρεῖ, καὶ δεδώκαμεν. ὑπάρχει δ᾽ ὑμῖν χειμασίῳ μὲν χρῆσθαι τῇ δεδομένῃ, λιμῷ, καὶ δίψει, καὶ σκιάθῳ, καὶ τοῖς ὅπλοις ταῖς

μεν. οὐκ ἐχειροτονεῖτε δὲ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν δέκα ταξιάρχους, καὶ στρατηγούς, καὶ φυλάρχους, καὶ ἱππάρχους δύο; ἃ ὅσῳ οὗτοι πρείουσι, πλὴν ἑνὸς ἀνδρὸς ὁμαίμονος ὃν ἐκπέμψητε ὃν ἂν βούλεσθε; οἱ λῃστοὶ τὰς στρατιὰς πέμπουσιν ὑμῖν μισθοῦ τῶν ἐφοδίων. ὥσπερ γὰρ οἱ πλάττοντες τοὺς πλίνθους, εἰσὶ πολλοὶ ἀγοραὶ χειροτονεῖτε τοὺς ταξιάρχους, καὶ τοὺς φυλάρχους, οὐκ ἰδίᾳ ἂν πόλεμον. οὐ γὰρ ἐχρῆν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ταξιάρχους ἐν ὑμῶν, ἱππάρχους ἐν ὑμῶν, ἄρχοντας οἰκείους εἶναι, ἵνα ἦν ὡς ἀληθῶς τῆς πόλεως ἡ δύναμις. ἀλλ' εἰς μὲν λιμένων τε παρ' ὑμῶν ἱππάρχην δεῖ πλεῖν, τῶν δ' ὑπὲρ τῆς πόλεως κτημάτων ἀγωνιζομένων, Μενέλαον ἱππαρχεῖν; ὦ οὐκοῦν ἄνδρα μεμφόμενοι ταῦτα λέγω, ἀλλ' ὑφ' ὑμῶν ἔδει καχειροτονημένον εἶναι τοῦτον, ὅς γε καὶ ἦν. ἴσως δὲ ταῦτα μὲν ὀρθῶς ἠγεῖσθε λέγεσθαι. τὰ δὲ τῶν χρημάτων, πόσα καὶ πόθεν ἔσται, μάλιστα ποθεῖτε ἀκοῦσαι, τοῦτο δὴ καὶ πρῶτον. χρήματα τοίνυν, ἔστι μὲν ἡ πρόφασις, σιτηρέσιον τοῖς στρατευομένοις, μόνον τῇ δυνάμει ταύτῃ, πάλαι τε ἐννενίκηνται, καὶ μικρόν τι πρὸς. δέκα μὲν γὰρ σὺν ταχέσι πεπαράκοντα πάλαι τε, εἴκοσιν εἰς τὸν ναῦν μναῖ, τοῦ μηνὸς ἑκάστου. στρατιώτας δὲ δισχιλίους, τοσαῦτα ἕτερα, ἵνα δέκα ἕκαστος τοῦ μηνὸς ὁ στρατιώτης δραχμὰς σιτηρέσιον λαμβάνῃ. τοῖς δ' ἱππεῦσι διακοσίοις οὖσιν, ἐὰν τριάκοντα δραχμὰς ἕκαστος λαμβάνῃ τοῦ μηνὸς,

πευομένους εἶναι κελεύω, διδάξω. Τοσούτῳ μὲν
ὦ ἄνδρες ἀθλιώτεροι ἕξετε, ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν
τοιούσθαι δύναμιν τῇ ἐκείνῳ παρασκευῇ,
μείζω, ἀλλὰ λῃστεύειν ἀνάγκη, καὶ τούτῳ τῷ τρό-
πῳ τὸν πολέμου χρῆσθαι τῷ πρώτῳ. οὐ τοίνυν,
οὐδ' ὑπόμνημον αὐτῷ, οὐ γάρ ἐστι μισθὸς οὐδὲ ξο-
φή, οὐδὲ παντελῶς τὰ πεινῶ εἶναι δεῖ. πολί-
τας δὲ παρεῖναι, καὶ συμπολεῖν ἕξετε κε-
λεύω, ὅτι καὶ πρότερόν ποτ' ἀκούω ξενικὸν στρά-
τευμα ἐπὶ ταύτην τὴν πόλιν, οὐ γολύστρατος ἦγεῖ-
το, οὐ Ἰφικράτης, οὐ Χαβρίας, καὶ ἄλλοι τινές,
καὶ ὑμᾶς αὐτοῦ συστρατεύεσθαι. ἐγὼ οἶδα ἀκούων
ὅτι Λακεδαιμονίους πρασταπόμενοι μεθ' ὑμῶν,
πλείονων οὗτοι οἱ ξένοι, οὐ ὑμεῖς μετ' ἐκείνων. ἐξ οὗ
δ' αὐτοὶ καθ' αὑτοὺς τοὺς ξενικοὺς ὑμῖν στρατεύεται,
οὔθ' ἥλιος νικᾷ, οὐ σὺν συμμάχους, οἱ δ' ἐχθροὶ
μείζους τοῦ δέοντος γεγόνασι. καὶ παρακύψαν-
τα ἴδιον τῆς πόλεως πόλεμον, πρὸς Ἀρταβά
ζον καὶ παντάχοῦ μᾶλλον οἴχεται πλέοντα.
ὁ δὲ στρατηγὸς, ἀκόλουθεῖ. εἰκότως. οὐ γάρ ἔστιν ἄρ
χειν, μὴ δίδοντα μισθόν. τί οὖν κελεύω; τὰς προ
φάσεις ἀφελεῖν, καὶ τὸ στρατηγοῦ, καὶ τὴν στρα
τιωτῆν, μισθὸν πορίζοντας, καὶ στρατιώτας οἰ-
κείους, ὥσπερ ἐκ πάσης τῆς στρατευομένων, πα-
ρασκευάζοντας. ἐπεὶ νῦν γε, γέλως ἔστ' ὡς
χρώμεθα τοῖς πράγμασιν. εἰ γάρ ἔροιτό τις ὑ-
μᾶς, εἰρήνην ἄγετε ὦ ἄνδρες ἀθλιώτατοι, μὰ Δί' οὐχ
ἡμεῖς γε ἔφασκ' ἄν, ἀλλὰ φιλίππῳ πολεμοῦ-

ὑμῖν εἶα, κἂν πλέω, κἂν μὴν δεῖνα, κἂν ὀντι-
νοῦν χειροτονήσει στρατηγὸν, τούτῳ πείσεται, καὶ
ἀθλευθήσει. ἐγὼ προφὴν ταύτην ποιοῦμαι κελεύω.
ἔστω δ' αὕτη ἡμῖν ἡ δύναμις, καὶ πρόφασις, καὶ πρό-
φασιν τὴν προφὴν ἔχει, καὶ πῶς ταῦτ' ἐπιτελήσετε
ποιεῖν, ἐγὼ φράσω, καὶ δίκαιον ταῦτα διεξιόν-
τος ἀκούειν. ξένους μὲν λέγω, καὶ ὅπως μὴ ποιήσητε
τοῦθ' ὃ πολλάκις ὑμᾶς ἔβλαψεν, ἅπαντ' ἐλάτ-
τω νομίζοντες εἶναι τῆς δέοντος, καὶ τὰ μέγιστ' ἐν
τοῖς ψηφίσμασιν αἱρούμενοι, ὧν τοῦ πλήθους
οὐδὲ τὰ μικρὰ ποιεῖτε. ἀλλὰ τὰ μικρὰ ποιή-
σαντες καὶ ποιοῦντες, τούτοις πιστεύετε, αἷς ἐ-
λάττω φαίνηται. λέγω δὴ τοὺς πάντας στρατιώ-
τας διακοσίους. τούτων δὲ, ἀθλοφόρους φημὶ δεῖν
εἶναι πεντηκοσίους, ἐξ ὧν ἂν ἕνα ὑμῖν ἡλικίαν
καλῶς ἔχειν δοκῇ, χρόνον τακτὸν στρατευομέ-
νους, μὴ μακρὸν τοῦτον, ἀλλ' ὅσον αὐ δοκῇ καλῶς
ἔχειν, ἐκδιαδοχῆς ἀλλήλοις. τοὺς δ' ἄλλους ξένους
εἶναι κελεύω. καὶ μετὰ τούτων, ἱππέας διακο-
σίους. καὶ τούτων, πεντήκοντα ἀθλοφόρους ζεύλα-
κας, ὡς πορεύσονται τὸν αὐτὸν τρόπον στρα-
τευομένους. καὶ ἱππαγωγοὺς τούτοις. εἶεν. τί
πρὸς τούτοις ἔτι; ταχέας τριήρεις δέκα. δεῖ γὰρ
ἔχοντος ἐκείνου ναυτικὸν, καὶ ταχεῖαν τριήρους
ἡμῖν, ὅπως ἀσφαλῶς ἡ δύναμις πλεύσῃ. τοῦτο δὴ
τούτοις ἡ πρόφασις ἔσται; ἐγὼ καὶ τοῦτο φρά-
σω καὶ δείξω. ἐπειδὴ, διότι τηλικαύτῃ ἀρ-
χῇ οἰόμεθα τὴν δύναμιν, μὴ πολίτας τοὺς στρα-

τευομένους

μὲν τοίνυν ὦ ἄνδρες ἀθλιώτατοι, τριήρεις πεντήκοντα παρασκευάσασθαί φημι δεῖν. εἰ τὰ αὐτὰ δ' ὅπλα ταῖς νεώσοις ἔχειν, ὡς ἐπὶ μὲν δέη, πλευστέον εἰς ταύτας αὐτοῖς ἐμβᾶσι. πρὸς δὲ τούτοις, τοῖς ἱππικοῖς τῶν ἱππέων, ἱππαγωγοὺς τριήρεις, καὶ πλοῖα ἱκανὰ διαπορθμεύσαι κελεύω. ταῦτα μὲν οἶμαι δεῖν ὑπάρχειν, ἐκ δὲ τῆς ἐξαίφνης ταύτας ἀπὸ τῆς οἰκείας χώρας αὐτὸς στρατείας, εἰς πύλας, καὶ Χερρόνησον, καὶ Ὄλυνθον, καὶ ὅποι βούλεται. δεῖ γὰρ ἐκείνῳ τοῦτο μὲν τῇ γνώμῃ ἐμπαρασκευάσαι, ὡς ὑμεῖς ἐκ τῆς ἀμελείας ταύτης τῆς ἄγαν, ὥσπερ εἰς βύβλον, καὶ πότερόν ποτε φασὶν εἰς Ἀλίαρτον, ἢ τὰ πλοῖα πρώην εἰς πύλας, ἴσως ἂν ὁρμήσαιτε. οὗτοι παντελῶς, οὐδ' ἐὰν μὴ ποιήσητ' ἂν τοῦτ' ὡς ἔγωγέ φημι δεῖν, δύνασθ' ἀφρόντιστον εἶναι. ἵν' ἀπὸ τοῦ φόβου εἰδὼς βοηθεῖς ὑμᾶς, εἶσι γὰρ ἀκριβῶς, εἰσὶ γὰρ ἐσμὲν οἱ πάντ' ἐξαγγέλλοντες ἐκείνῳ τἀμὰ αὐτοῦ πλείω τοῦ δέοντος, ἡσυχάν ἔλαττον ἢ πρόσθεν ταῦτα, ἀφύλακτος ληφθῇ, μηδενὸς ὄντος ἐμποδὼν πολεῖν ἐπὶ τὴν ἐκείνου χώραν ὑμῖν, ἂν οἷόν τε καιρός. ταῦτα μέν ἐστιν ἃ πᾶσι δεδόχθαι φημὶ δεῖν, καὶ παρασκευάσασθαι πρόσθεν οἶμαι. πρὸς δὲ τούτοις, δύναμίν τινα ὦ ἄνδρες ἀθλιώτατοι φημὶ προχειρίσασθαι δεῖν ὑμᾶς, ἥτις ἐνεχῶς πολεμήσει, καὶ ταχὺς ἐκεῖνον ποιήσει. μὴ μοι μυρίους μηδὲ δισμυρίους ξένους, μηδὲ τοὺς ἐπιστολιμαίους τούτους δύναμις, ἀλλ' ἥτις πόλεως ἔσται. καὶ

πράγμασι πεπαραγμένοις ἐπεσάντες, ὅπως βούλεσθε διοικήσεσθε. ὡς δὲ νῦν ἔχετε, οὐδὲ διδόντων ὑμῖν τῶν καιρῶν ἀμφίβολον, δέξασθαι δύναισθ' ἄν, ἀπηρτημένοι καὶ ταῖς πρασκευαῖς ἢ ταῖς γνώμαις. ὡς μὲν δεῖ τὰ προσήκοντα ποιεῖν ἐθέλοντας, ὑπάρχειν ἅπαντας εὖ ἴσμεν, ὡς ἐγνωκότων ὑμῶν, καὶ πεπεισμένων, παύομαι λέγων. ὃν δὲ τρόπον τῆς πρασκευῆς, ἣν ἀπαλλάξαι αὖ τῶν δεινοτάτων πραγμάτων ὑμᾶς ἡγοῦμαι, καὶ ὃ πλῆθος ὅσον, καὶ πόρους οὗς ἔνεστι χρημάτων, καὶ τἆλλα ὡς ἂν μοι βέλτιστα καὶ τάχιστα δοκῇ πρασκευασθῆναι, καὶ δὴ πειράσομαι λέγειν. δεηθεὶς ὑμῶν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦτον, ἐπειδὰν ἅπαντα ἀκούσητε, κρίνατε, καὶ μὴ πρότερον πολαμβάνετε. μήδ' ἂν ἐξ ἀρχῆς δοκῶ τινι καινῶς παρασκευὴν λέγειν, ἀναβάλεσθαί με τὰ πράγματα ἡγείσθω. ὃ γὰρ οἱ ταχὺν καὶ τίμορον εἰώθοντες, μάλιστα εἰς δέον λέγειν. οὐ γὰρ νῦν πάρεστι δημηγορία, τῇ νῦν νικῶσα βοηθεία κωλύσουσι διωρθῶσθαι. ἀλλ' ὅς ἂν δείξῃ, ἵνα ποιοῦσα πρασκευὴ, καὶ πόσον, καὶ πόθεν διαμένειν διώσεται, ἕως ἂν ἢ διαλυσώμεθα πεισθέντες ἂν βούλεσθε, ἢ πολεμώμεθα τὸν ἐχθρόν. οὔτε γὰρ οὐκέτι τοῦ λοιποῦ πάσχοιμεν ἂν κακῶς. οἶμαι δ' ἔγωγε ὑμᾶς τοῦτο λέγειν, μὴ κωλύωμεν εἴ τις δύναθ' ἑπαγγέλλεταί τι. ἐμοὶ μὲν δὴ ὑπόσχεσις, οὕτω μεγάλη. ὃ δὲ πρᾶγμα, ἤδη τὸν ἔλεγχον δώσει, κρίνατε δ' ὑμεῖς ἔσεσθε. Ἴρξω τοῦ

διὰ τὴν ὑμετέραν βραδυτῆτα καὶ ῥαθυμίαν, ἣν ἀποδύεσθαι φημὶ δεῖν ἤδη. ὁρᾶτε γὰρ ὦ ἄνδρες ἀθλοθέται οἱ πρόσελήλυθεν ἀσελγείας, ἄνθρωπος, ὃς οὐδ' αἵρεσιν ὑμῖν δίδωσι τοῦ πάθῃν, ἢ ἄγειν ἡσυχίαν, ἀλλ' ἀπειλεῖ, καὶ λόγους ὑπερηφάνους, ὥς φασι, λέγει. ὦ ὀχ οἷός τέ ἐστιν ἔχων ἃ κατέσκευασται, μεῖναι οἴκοι τούτοις. ἀλλ' αἰεί τι προσβάλλεται, καὶ κύκλῳ πανταχῆ μέλοντας ὑμᾶς καὶ καθημένους ἐποδυσοιχίζεται. πότ' οὖν ὦ ἄνδρες ἀθλοθέται ποτε ἃ χρὴ πάσχετε, ἐπειδάν τι γένηται; ἐπειδὰν νὴ Δία ἀνάγκη ἦς ἢ; νῦν δὲ τί χρὴ τὰ γιγνόμενα ἡγεῖσθαι; Ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι τοῖς ἐλευθέροις, μεγίστην ἀνάγκην τὴν ὑπὲρ τῶν πραγμάτων αἰσχύνην εἶναι. ἢ βούλεσθε, εἰπέ μοι, πολιόντες αὖθ' ὑμᾶς καθεύδεσθαι κατὰ τὴν ἀγοράν, λέγεταί τι καινόν; γένοιτο γὰρ ἄν τι καινότερον, ἢ Μακεδὼν ἀνὴρ Ἀθηναίους καταπολεμῶν, καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων διοικῶν; τέθνηκε Φίλιππος; οὐ μὰ Δί', ἀλλ' ἀσθενεῖ. τί δ' ὑμῖν διαφέρει; καὶ γὰρ ἂν οὗτός τι πάθῃ, ταχέως ὑμεῖς ἕτερον Φίλιππον ποιήσετε, ἄνπερ οὕτω προσέχητε τοῖς πράγμασι νῦν. οὐ δὲ γὰρ οὗτος παρὰ τὴν αὑτοῦ ῥώμην τοσοῦτον ἐπηύξηται, ὅσον παρὰ τὴν ὑμετέραν ἀμέλειαν, καὶ ῥαθυμίαν. καίτοι καὶ δόξαι εἰπάσθαι, καὶ τὰ τῆς τύχης ὑμῖν ὑπάρξαι, ἅπερ αἰεὶ βέλτιον, ἢ ἡμεῖς ἡμῶν αὐτῶν ἐπιμελούμεθα, καὶ δόξαι ἐξηπατῆσθαι τοσοῦτον, ὅσον πλησίον μὲν ὄντες, ἅπασιν ἂν τοῖς

τὰ τῶν ἀσθενῶν, καὶ τοῖς ἐθέλουσι πονεῖν καὶ κινδυνεύειν, τὰ τῶν ἀμελούντων. καὶ γάρ τοι, ταύτῃ χρησάμενος τῇ γνώμῃ, πάντα κατέστραται καὶ ἔχει. τὰ μὲν, ὡς αὐτὸς ἐλέφαντος ἔχει τὸ λέμφ. τὰ δὲ, σύμμαχα ἢ φίλα ποιησάμενος. καὶ γὰρ συμμαχεῖν καὶ προσέχειν τὸν νοῦν τούτοις ἐθέλουσιν ἅπαντες, ὅσοι ἂν ὁρῶσι πρασσόμενα μέτρια, καὶ πράττειν ἐθέλοντας ἃ χρή. αὖ τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ ὑμεῖς ἐὰν τῆς τοιαύτης ἐθελήσητε γενέσθαι γνώμης νῦν γέ πω, ἐπειδήπερ οὐ πρότερον, καὶ ἕκαστος ὑμῶν οὗ δεῖ καὶ οἷόν τ' ἂν παρασχεῖν αὑτὸν χρήσιμον τῇ πόλει, πᾶσαν ἀφεὶς τὴν εἰρωνείαν, ἕτοιμος πράττειν ὑπάρξῃ. ὁ μὲν χρήματα ἔχων, εἰς φέρειν. ὁ δ' ἐν ἡλικίᾳ, στρατεύεσθαι. ζυνελόντι δ' ἁπλῶς εἰπεῖν, ἢν ὑμῶν αὐτῶν ἐθελήσητε γενέσθαι, καὶ παύσησθε αὐτὸς μὲν οὐδὲν ἕκαστος ποιήσειν ἐλπίζων, ἂν δέ τι τῶν ἄλλων πάντ' ὑπὲρ αὐτοῦ πράξῃν, καὶ τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν κομιεῖσθε ἅπαν ὅτου θέλῃ, καὶ τὰ κατ' ἐρασυμμορίαν, πάλιν ἀναλήψεσθε, κἀκεῖνον νουθετήσεσθε. μὴ γὰρ ὡς θεῷ νομίζετ' ἐκείνῳ τὰ πρόντα ποτε πεπρᾶχθαι πράγματα ἀθάνατα, ἀλλ' ᾧ μισεῖν ἔξεστιν ἐκεῖνον, καὶ δέδιεν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ φθονεῖ, καὶ τῶν πάνυ νῦν δοκούντων οἰκείως ἔχειν αὐτῷ. καὶ ἅπαντ' ὅσα περ ἐν ἄλλοις ἐστὶν ἀνθρώποις εἰκὸς, ταῦτα κἀν τοῖς μετ' ἐκείνου χρὴ νομίζειν εἶναι. κατέπηξε μὲν γὰρ τοῦτα πάντα νῦν οὐκέχοντα ἀχρεοφλῶ,

λ' ὑπεμείναπε ὑπὸρ τῶν ἑλλωικῶν δικαίων πρὸς ἐκείνους πόλεμον. πῦρ δ' ὅω εἶεκα ταῦτα λέγω; ἵν' εἰδῆτε ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι καὶ θεάσησθε, ὅτι οὐδὲν μᾶλλον ὑμῖν ὀκνηροῖς ὑμῖν ὄκνηρον φοβερὸν, οὔτ' ἂν ὀλιγωρῆτε τοιοῦτον, οἷον ἂν ὑμεῖς βούλησθε, παραδείγμασι χρώμενοι, τῇ τότε ῥώμῃ τῶν λακεδαιμονίων, ἧς ἐκρατεῖτε ἐκ τοῦ πρὸσθεν χρόνου τοῖς πράγμασι δι' νοῦ, καὶ τῇ νῦν ὕβρει τούτου, δι' ἣν παρακέκλησθε, ἐκ τοῦ μηδὲν φρονηίζειν ὧν ἐχθρῶν. Εἰ δέ τις ὑμῶν ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι δυσπολέμητον οἴεται δι' φιλίαν εἶναι, σκοπῶν τὸ, τε πλῆθος τῆς νῦν ὑπαρχούσης αὐτοῖς δυνάμεως, καὶ ὅτι τὰ χωρία πάντα ἀχρηλεῖναι τῇ πόλει, ὀρθῶς μοὶ οἴεται. λεγέσθω μέν τοι καὶ ταῦτα, ὅτ' ἐγὼμέν τοι ἡμεῖς ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, πύθηναι, καὶ μεθώνην, καὶ πάντα δι' τοῦτον τὸν οἰκεῖον μοι κύκλον, μὴ πολλὰ τῶν μετ' ἐκείνου νῦν ὄντων ἐθνῶν, αὐτονομούμενα καὶ ἐλεύθερα ὑπῆρχεν. μὴ μᾶλλον ὑμῖν ἐβούλετ' ἔχειν οἰκείως, ἢ ἐκείνῳ. εἰ τοίνυν ὁ φίλιππος τότε ταύτην ἔσχε τὴν γνώμην, ὡς χαλεπὸν πολεμεῖν ὄντι ἀθηναίοις ἔχουσι τοιαῦτα ἐπιτειχίσματα τῆς αὐτοῦ χώρας, ἔρημον ὄντα συμμάχων, οὐδὲν ἂν, ὧν νῦν πεποίηκεν, ἔπραξεν, οὐδὲ τοσαύτην ἐκτήσατο δύναμιν. ἀλλ' οἶδεν ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι καλῶς ἐκεῖνος, ὅτι ταῦτα μέν ὄντα ἅπαντα τὰ χωρία, ἄθλα τοῦ πολέμου κείμενα ἐν μέσῳ. Φύσει δ' ὑπάρχει τοῖς παροῦσι,

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ, ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΜΕΝ οὖν καινοῦ μὲν πράγματος καὶ παρημελημένου πολὺ πρότερον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι λέγειν, ἐπισχὼν ἂν ἕως οἱ ἄλλοι τὴν εὐνοϊκὴν γνώμην ἀπεφήναντο, εἰ μὲν ἤρεσκε μοι τὰ ὑπὸ τούτων ῥηθέντων, ἡσυχίαν ἂν ἦγον. εἰ δὲ μή, τότ' ἂν αὐτὸς ἐπειρώμην ἃ γιγνώσκω λέγειν. ἐπειδὴ δὲ πολλάκις ἐνίκησαν οὗτοι πρότερον, συμβαίνειν καὶ νυνὶ σκοπῶν, ἠγούμην καὶ πρῶτος ἀναστὰς, εἰκότως ἂν συγγνώμης τυγχάνειν. εἰ γὰρ ἐκ τοῦ παρελθόντος χρόνου τὰ δέοντα οὗτοι ἐβουλεύσαντο, οὐδὲν ἂν ὑμᾶς νῦν ἔδει βουλεύεσθαι. πρῶτον μὲν οὖν, οὐκ ἀθυμητέον ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῖς παροῦσι πράγμασιν, οὐδ' εἰ πάνυ φαύλως ἔχειν δοκεῖ. ὁ γὰρ δὴ χείριστον αὐτῶν ἐκ τοῦ παρελθόντος χρόνου, τοῦτο πρὸς τὰ μέλλοντα βέλτιστον ὑπάρχει. τί οὖν δή ἐστι τοῦτο; ὅτι οὐδὲν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν δεόντων τοιούτων ὑμῶν, κακῶς τὰ πράγματα ἔχει. ἐπεὶ τοίνυν εἰ πάντ' ἀπροσῆκε πεπόνθει οὕτως εἶχεν, οὐδ' ἂν ἐλπὶς ἦν αὐτὰ βελτίω γενέσθαι. ἔπειτα ἀθυμητέον, καὶ παρ' ὅλην ἀκούουσι, τοῖς εἰδόσιν αὐτοῖς ἀναμιμνησκομένοις, ἡλίκην πότ' ἐχόντων δύναμιν Λακεδαιμονίων, ἐξ οὗ χρόνος οὐ πολὺς, ὡς καλῶς καὶ προσηκόντως οὐδὲν ἀνάξιον ὑμῶν ἐπράξαμεν τῆς πόλεως, ἀλ-

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ, ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΛΟΓΟΥ.

ΑΚΩΣ ἐν τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς φίλιπ
πον οἱ ἀθηναῖοι φθρόμενοι, ζωελκλύθα
σιν εἰς ἐκκλησίαν ἀθυμοῦντες. ὁ δέ νυν
ῥήτωρ τὴν τε ἀθυμίαν πειρᾶται παύειν, λέγων
οὐδὲν εἶναι θαυμαστὸν, εἰ ἀθυμοῦντες κινδρά-
τηνται. καὶ εἰσηγεῖται, πῶς ἂν ἄριστα τοῦ πο-
λέμου προσενεχθεῖεν. κελεύει δὲ δυνάμεις πρα-
σπευάσασθαι, μίαν μὲν μείζω πολιτικὴν, ἥτις
οἰκοι μένουσα, πρὸς τὰς τῶν ἐπικαίρων χρείας
ἕτοιμος ὑπάρξει. ἑτέραν δὲ ἐλάττονα, ξενικῶν
ὄντων τῶν στρατευομένων, παραμεμυθίων δὲ.
καὶ κελεύει τὴν δύναμιν μὴ ἀθήναζε μένειν, μὴ
δὲ ἐκ τῆς πόλεως ποιεῖσθαι τὰς βοηθείας, ἀλ
λὰ περὶ τὴν μακεδονίαν ἀναστρέφεσθαι, πολε-
μοῦσαν ἀσφαλέστερον. ἵνα μὴ οὖν ἐτησίας πένον
τας ἐπιτηρήσας ὁ φίλιππος, ἢ καὶ ὀλίγα χειμῶνα,
ἵνα ἀθλιώτεροι εἰς μακεδονίαν πλεῖν οὐ δυνα-
τὸν, ἐπιχειρῇ τοῖς πράγμασι. καὶ παρὰ τὴν ἀπρυ
σίαν τὴν τ' ἀθηναίων ἁπάντων κρατῇ. ἀλλ' ἐγ-
γὺς ἡ πρὸς αὐτὸν ἀντιταξομένη δύναμις ὑπάρ-
χῃ.

τῶν λαμβάνων οὐκ ὠφελεῖ, ταῦτ' οὖν ἴσην τάξιν λαμβανέτω. πάντ' ἐφορᾶν καὶ διοικεῖν, ἃ χρὴ πράττεσθαι. ὅλως δὲ, οὔτ' ἀφελὼν, ὅτε πλεῖστοις πλεῖστα μικρὰν, τὴν ἀταξίαν αἰρῶν, εἰς τάξιν ἤγαγεν τὴν πόλιν· τὴν αὐτὴν, τὸ λαβεῖν, ὑπογράπτεσθαι, τὸ διηρῆσθαι, τὸ ποιεῖν ταῦτ' ὃ, τι καθ' ἡλικίαν ἕκαστος ἔχει, καὶ ὅτου καιρὸς εἴη, τάξιν ποιήσας. οὐκ ἔστιν ὅσου τοῖς μηδὲν ἀγαθοῖσι τὰ τῶν πεπονθότων εἶδον ὡς δεῖ νέμειν. ὅθ' αὐτὸν μὲν ἀρχεῖς, καὶ σχολάζειν, καὶ ἀκροᾶν, ὅτε δὲ οἱ τὸ δεῖνος νικῶσι ξένοι ταῦτα πυνθάνεσθαι. ταῦτα γὰρ νικᾶται. καὶ οὐχὶ μέμφομαι τοῖς ποιοῦσι τὰ τῶν δεόντων ὑπὲρ ὑμῶν, ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν, ἀξιῶ πλεῖστα ταῦτα, ἐφ' οἷς ἐπέρασθε, καὶ μὴ παραχωρεῖν ὦ ἄνδρες ἀθλιαῖοι τῆς τάξεως, ἣν ἡμῖν οἱ πρόγονοι τῆς ἀρετῆς, μετὰ πολλῶν καὶ καλῶν κινδύνων κτησάμενοι κατέλιπον. σχεδὸν ἔρημα ἀνομίᾳ ξωσυμφέρῃ. ὑμεῖς δὲ, ἔλθιαθε ὅ, πρὸς τὴν πόλιν © ἅπα σιν ὑμῖν ζωοὶ σειν μέλλῃ.

νοῖς παρ' ὑμῶν βλάβη, τὴν πεποιημένων αὐτὰ γενέσθαι. οὐδὲ γὰρ παρρησία πολὺ πάντων αἰεὶ παρ' ὑμῖν ἐστιν. ἀλλ' ἔγωγε ὅτι καὶ νῦν γενέσθαι θαυμάζω. ἐὰν ὅσω, ἀλλὰ νῦν γ' ἔτι ἀπαλλαγέντες τούτων τῶν ἐθῶν, ἐθελήσητε σπουδάσαι τε καὶ πρᾶξαι ἀξίως ὑμῶν αὐτῶν, μὴ ταῖς πολυτελείαις ταῖς οἴκοι ταύταις, ἀφορμαῖς οὔσαις τὰ ἔξω τῶν ἀγαθῶν χρήσασθε, ἵνα ἀνίνα ὦ ἄνδρες ἀθλοφόροι, πλείονα δὲ καὶ μείζω κτήσασθε ἀγαθὰ, καὶ τῶν τοιούτων ἁμαρτημάτων ἀπαλλαγείητε, ἃ δὴ τοῖς ἀσθενοῦσι παρὰ τῶν ἰατρῶν σιτίοις διδομένοις ἔοικε. καὶ γὰρ οὔτε ἰσχνὰ ἐκεῖνα σιτία ἐστὶν, οὔτ' ἀφελεῖν ἐᾷ. καὶ ταῦτα ἃ νέμεσθε νῦν ὑμεῖς, οὔτε τοιαῦτά ἐστιν, ὥστε ὠφέλειαν ἔχειν τινὰ διαρκῆ, οὔτ' ἀφαιρεῖσθαι, ἀλλ' ἔστι ταῦτα τῷ ἐπάσου ῥᾳθυμίαν ὑμῶν ἐπαυξάνοντα. οὐκοῦν σὺ μισθοφορὰν λέγεις φήσει τις; καὶ παραχρῆμά γε τὴν αὐτὴν σύνταξιν ἅπαντων ὦ ἄνδρες ἀθλοφόροι, ἵνα τὴν κενοδοξίαν ὁ μὲν θλαμβάνων, ὅτου δέοιτο ἡ πόλις, εἰς τοῦθ' ἑτοίμως χρήσιμον ἑαυτὸν παρέχοι. ἔξεστιν ἄγειν ἡσυχίαν; οἴκοι μείνωσι βελτίων, τὸ δι' ὃ σεμνὸν ἀνάγκη ποιεῖν αἰσχρὸν ἀπεκλαγμένος. συμβαίνει τι τοιοῦτον, οἷον καὶ τὰ νῦν; σπουδαίως αὐτὸς ὑπάρχων ἀφ' τῶν αὐτῶν τούτων ἁμαρτημάτων ὡς πρόσθεν δίκαιον ὑπὲρ τῆς πατρίδος. ἔστι τις ἔξω τῆς ἡλικίας ὑμῶν; ὅσα οὗτος ἀπάντως

πενομένους, ὧν οἱ μὲν, ἐκπεφυγόν πλούσιοι γεγόνασιν. οἱ δ' ἐξ ἀδόξων, ἔνδοξοι. οἱ δὲ τὰς ἰδίας οἰκίας, τῆς δημοσίων οἰκοδομημάτων σεμνοτέρας εἰσὶ καταστευασμένοι. ὅσῳ δὲ τὰ τῆς πόλεως ἐλάττω γέγονε, τοσούτῳ τὰ τούτων ηὔξηται. τί δὲ τῶν πάντων αἴτιον τούτων, καὶ τί δήποτε ἅπαντ' εἶχε καλῶς τότε, νῦν δὲ οὐκ ὀρθῶς; ὅτι τὸ μὲν πρᾶγμα τὸ στρατεύεσθαι τολμῶν αὐτὸς ὁ δῆμος, δεσπότης τῶν πολιτευομένων ἦν, καὶ κύριος αὐτὸς ἁπάντων τῶν ἀγαθῶν. τὸ δὲ ἀγαπᾶν ἦν παρὰ τῷ δήμῳ τῶν ἄλλων ἐνίοις, καὶ λιμῆς, καὶ ἀρχῆς, καὶ ἀγαθοῦ τινος μεταλαβεῖν. νῦν δὲ τοὐναντίον. κύριοι μὲν τῶν ἀγαθῶν, οἱ πολιτευόμενοι, καὶ διὰ τούτων ἅπαντα πράττει. ὑμεῖς δὲ ὁ δῆμος ἐκκεκενωμένοι, καὶ πεπτωκότες χρήματα, συμμάχους, οὐ ὑπηρέτου καὶ προθήκης μέρει γεγένησθε, ἅπαντες ἐὰν μισθοδοτῶσι θεωρικῶν ὑμῖν, ἢ βουλόμενα πέμψωσιν οὗτοι. καὶ τῶν πάντων ἀνανδρότατον, τῶν ὑμετέρων αὐτῶν χάριν προσοφείλετε. οἵ δ' οὐ αὐτῇ τῇ πόλει καθείρξαντες ὑμᾶς, ὑπάρχουσιν ὑδὶ ταῦτα, καὶ λιθαρσύοισι χειροήθεις αὐτοῖς ποιοῦντες. ἔστι δ' οὐδέποτ' οἶμαι μέγα καὶ νεανικὸν φρόνημα λαβεῖν, μικρὰ καὶ φαῦλα πράττοντας. ὅσοι γὰρ αὖ τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν ἀνθρώπων ᾖ, τοιοῦτον αὐάγκη καὶ τὸ φρόνημα ἔχειν. ταῦτα μὰ τὼ δήμητρα οὐκ ἂν θαυμάσαιμι, εἰ μείζων, εἰ σὺν Διὶ, γε-

πολιουσίαν ἐπράτθο αὐτοῖς τὰ τῆς πόλεως, ἀλλὰ δ' κοινὸν αὖξειν ἕκασος ἄθο δεῖν. ἐκ δὲ τῶ τὰ μὲν ἑλλωικὰ πιστῶς, τὰ δὲ πρὸς τοὺ θεοὺς δυσεβῶς, τὰ δ' ἐν αὐτοῖς ἴσως διοικεῖν, μεγάλως εἰκότως ἐκτήσανθο δύσαιμονίαν. τότε μὲν δὴ, δοῦν ἂν τρόπον εἶχε τὰ πράγματα ἐκείνοις, χρωμένοις οἷς εἶχον προσήκουσι. νυνὶ δὲ πῶς ὑμῖν ἔχει τῶν χρησῶν τῶν μὴ τὰ πράγματα ἔχει; ἆρά γε ὁμοίως καὶ παραπλησίως; ἐγὼ τὰ μὲν ἄλλα σιωπῶ, πολλὰ αἰ ἔχων εἰπεῖν. ἀλλ' ὅσης ἅπαντες ὁρᾶτε ἐρημίας ἐπειλημμένοι. καὶ λακεδαιμονίων μὲν ἀχολόντων, θηβαίων δὲ ἀσχολωνόντων, τῶν δ' ἄλλων οὐδενὸς ὄντος ἀξιόχρεω πολὺ τῶν πρωτείων ἡμῖν αἰτιάξαθο. ἔχον δ' ἡμῖν καὶ τὰ ἡμέτερα αὐτῶν ἀσφαλῶς ἔχειν, καὶ τὰ τῶν ἄλλων δίκαια βραβύειν, ἀπεστερήμθα μὲν χώρας οἰκίας, πολέω δ' ἢ χίλια καὶ πεντακόσια τάλαντα ἀνηλώκαμεν, εἰς οὐδὲν δέον. οὕω δ' ἐγὼ πολέμω συμμάχω ἐκτησάμθα, εἰρήνης οὔσης, ἀχρεωλέκασιν οὗτοι. ἐχθρὸν δ' ἐφ' ἡμᾶς αὐτῶν τηλικοῦτον ἠσκήκαμεν. ἢ φρασάτω τίς ἐμοὶ παρελθών, πόθεν ἄλλοθεν ἰσχυρὸς γέγονεν, ἢ παρ' ἡμῶν αὐτῶν φείλιπως. ἀλλ' ὦ τὰν, εἰ ταῦτα φαύλως, τί γ' ἐν αὐτῇ τῇ πόλει, νυῦ ἄμεινον ἔχει. καὶ τί αἰ τις εἰπεῖν ἔχοι; τὰς ἐπάλξεις ἃς κονιῶμεν, καὶ τὰς ὁδοὺς ἃς ἐπισυβάζομεν, καὶ κρήνας, καὶ λήξας; ἆρα βλέπατε δή, πρὸς τοῦ τὰ ζιαῦτα πολι-

καί τοι σκέψασθε ὦ ἄνδρες ἀθλιωτάτοις ἄπις ἂν κε
φάλαια εἰπεῖν ἔχοι, τῶν τ' ἰδίᾳ τῶν προγόνων ἔρ
γων, καὶ τῶν ἐφ' ὑμᾶς. ἔσται δὲ βραχὺς καὶ γνώ
ριμος ὑμῖν ὁ λόγος. οὐ γὰρ ἀλλοτρίοις ὑμῖν
χρωμένοις παραδείγμασιν, ἀλλ' οἰκείοις ὧν αὐ-
τοὶ ἀθλιωτάτοι, δυσδαίμοσιν ἔξεσι γενέσθαι. ἐκεῖ
νοι γάρ, οἷς οὐκ ἐλάττους οἱ λέγοντες, οὐδ' ἐ-
φίλουν αὐτοὺς, ὥσπερ ὑμᾶς οὗτοι νῦν, πέντε μὲν
καὶ πεντήκοντα ἔτη τῆς Ἑλλήνων ἦρξαν ἑ-
κόντων, πόλεις δ' ἡμέρας τάλαντα εἰς τὴν ἀ-
κρόπολιν ἐσήγαγον. ὑπήκουε δὲ ὁ ταύτην ἔ-
χων τὴν χώραν αὐτοῖς βασιλεύς, ὥσπερ ὅτι πο-
τὲ ἦν βάρβαρον ἔθνος. πολλὰ δὲ καὶ καλὰ, καὶ
πεζῇ καὶ ναυμαχοῦντες, ἔστησαν τρόπαια, αὐτοὶ
στρατηγούμενοι. μόνοι δὲ ἀνθρώπων, κρείττω τὴν
ἐαυτῶν τοῖς ἔργοις δόξαν τῶν φθονούντων κατέλι-
πον. ἐαυτῶν μὲν δὴ τῶν Ἑλληνικῶν ἦσαν τοιοῦτοι.
Ἐν δὲ τοῖς κατὰ τὴν πόλιν αὐτῶν, θεάσασθε, ὁ-
σοῖοι εἴτε τοῖς κοινοῖς, καὶ τοῖν ἰδίοις. δημο-
σίᾳ μὲν γὰρ οἰκοδομήματα καὶ κάλλη, τοιαῦ
τα καὶ τοσαῦτα κατεσκεύασαν ἡμῖν, ἱερῶν καὶ
τῶν ἐν τούτοις ἀναθημάτων, ὥστε μηδενὶ τῶν
ἐπιγιγνομένων ὑπερβολὴν λελεῖφθαι. ἰδίᾳ
δ' οὕτω σώφρονες ἦσαν, καὶ σφόδρα τῷ τῆς πο-
λιτείας ἤθει μένοντες, ὥστε τὴν Ἀσπασίου, καὶ
τὴν Μιλτιάδου, καὶ τὴν τότε λαμπρὰν οἰκίαν,
εἴ τις ἄρα οἶδεν ὑμῶν ὁποία ποτ' ἐστὶν, ὁρᾷ τῆς
τοῦ γείτονος οὐδὲν σεμνοτέραν οὖσαν. οὐ γὰρ εἰς

κασος καὶ οἴεται. τὰ δὲ πράγματα πολλάκις, οὐχ οὕτω πέφυκεν. ὁρᾶτε δὴ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ταῦτ' οὕτως, ὅπως καὶ τὰ πράγματα ἀν δέχεται, καὶ δυνήσεσθε ἀξιοῦν, καὶ μαθόντες ἕξετε. οὗτοι σοφρόνων, οὐδὲ γενναίων ἐστὶν ἀνθρώπων, ἐλλείποντας δι' ἀπορίαν χρημάτων τὴν τοῦ πολέμου, δυσχερῶς τὰ τοιαῦτα ἀνέχεσθαι φέρειν. οὐδ' ὑμᾶς μὴν νοεῖν ἐστι, καὶ μεταρρέοντας, ἀμπάλλοντας τὰ ὅπλα φορεῖσθαι, φείδεσθαι δ' ἐὰν πόλις ἐλλείπηται ἀναθρασύνεσθαι, δι' ἀφειὰν ἐφοδίων τοῖς στρατευομένοις. ὧν τοῦτ' οὐκ ἐν ἀπέχθομαί ποιν ὑμῶν, τοὐναντίον προθύμως λέγειν, οὐ γὰρ οὕτως ἄφρων οὐδὲ ἀτυχὴς ἐμαυτὸν, ὥστε ἀπέχθεσθαι βούλεσθαι, μηδὲν ὠφελεῖν νομίζων. ἀλλὰ δικαίου πολίτου κρίνω τὴν τῶν πραγμάτων σωτηρίαν, ἀντὶ τῆς τοῦ λέγειν χάριτος αἱρεῖσθαι. καὶ γὰρ οὐδὲ τὴν προγόνων ἡμῶν λέγοντας ἀκούω, ὅσπερ ἴσως ἡ ὑμεῖς, ὃν ἐπαινοῦσι μὲν οἱ παιόντες ἅπαντες, μιμοῦνται δ' οὐ πάνυ, τούτου τοῦ τρόπου καὶ τῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ χρῆσθαι, ἵν' Ἀριστείδου ἐκεῖνον. ἵν' Νικίαν. ἵν' ὁμόνιμον ἐμαυτοῦ. ἵν' Περικλέα. ἐξ οὗ δὲ οἱ διαφθείροντες ὑμᾶς οὗτοι πεφήνασι ῥήτορες, τί βούλεσθε, τί γράφω, τί ὑμῖν χαρίσωμαι, προπέποται τῆς παρανίκα ἡδονῆς καὶ χάριτος, τὰ τῆς πόλεως πράγματα, καὶ διαπτὶ συμβαίνει. καὶ τὰ μὲν τούτων πάντα καλῶς ἔχει, τὰ δ' ὑμέτερα αἰσχρῶς.

συμπαρασκευάζοντες αὐτῷ, ποτε τοὺς αἰτίους, οἵτινές εἰσι τούτων ζητήσομεν. οὐ γὰρ αὐτοί γ' αἴτιοι φήσομεν εἶναι. σαφῶς οἶδα τοῦτ' ἐγώ. οὐδὲ γὰρ ἐν τοῖς τοῦ πολέμου κινδύνοις, τὴν φυγόντων οὐδεὶς ἐκωτοῦ κατηγορεῖ. ἀλλὰ καὶ τοῦ στρατηγοῦ, καὶ τὴν ναυσίων, καὶ πάντων μᾶλλον. ἥττηται δ' ὅμως ὅμως πάντας τοὺς φυτόντας δίκην. μένειν γὰρ ἐχθὲς, τῷ κατηγοροῦντι τὴν ἄλλην. εἰ δὲ τοῦτ' ἐποίει ἕκαστος, οὐκ ἂν. καὶ νῦν οὐ λέγεις τὰ βέλτιστα; ἀνάσχου δῆλος εἰπάτω, μὴ θόρυβον ποιάσθω. ἕτερος λέγει τις βελτίω; ταῦτα ποιεῖτε ἀγαθῇ τύχῃ. ἀλλ' οὐχ ἡδέα ταῦτα. οὐκέτι τοῦτ' ὀλέγων ἀδικεῖ, πλὴν εἰ δέον σιγῆσαι, παραλείπει. σιγῆσαι μὲν γὰρ ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ῥᾴδιον εἰς ταὐτὸ πάντ' ὅσα βούλεταί τις ἀθροίζοντα σὺν ὀλίγῳ. ἐλέσθαι δ' ὅταν ποτὲ περὶ πραγμάτων πολιτῶν σκοπεῖν, οὐκέτ' ὁμοίως σιγητόν, ἀλλὰ δεῖ τὰ βέλτιστα ἀντὶ τῶν ἡδέων, ἂν μὴ ἀμφότερα ἔχῃ λαμβάνειν. εἰ δέ τις ὑμῖν ἔχει ἢ τὰ ἡδέα εἰπεῖν, ἢ τόρου ἑτέρου λέγειν πραγματικώτερον, οὐκ οὖτος ῥητέος ἐστὶν ἀνήρ; φημὶ ἔγωγε, εἴπερ ἔστιν ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι. ἀλλὰ θαυμάζω εἴτ' ὢν τυγχάνει τῶν ἀνθρώπων, ἢ γέγονεν, ἢ γενήσεται, ἂν τὰ παρόντα ἀναλώσῃ πρὸς ἃ μὴ δεῖ, τὴν ἀποῦσαν δυσωρῆσαι πρὸς ἃ δεῖ. ἀλλ' οἶμαι μέγα τοῖς τοιούτοις ὑπάρχειν λόγοις, ἡ παρ' ἑκάστου βούλησις. διόπερ ῥᾴστον ἁπάντων ἐστὶν αὐτὸν ἐξαπατῆσαι. ὃ μὲν βούλεται, τοῦτ' ἐ-

δοῦναι δίκλω, μηδ' οὕτως αἰόκτον, ὥστε εἰς πρῦ-
πον καὶ μαύην ἐμβαλεῖν. οὐ μὴν οὐδ' ἐκεῖνο
γ' ὑμᾶς ἀγνοεῖν δεῖ ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὅτι ἡμί-
σεμα οὐδενός ὄσιν ἄξιον, αἰ μὴ προσγένηται τὸ
ποιεῖν ἐθέλειν τάγε δόξαντα προθύμως ὑμᾶς.
εἰ γὰρ αὐτάρκη τὰ ἡμίσεματα ἦν, ἢ ἡμᾶς ἀνα-
γκάζειν ἃ προσήκει πάσχειν, ἢ ποθὲν ἂν λέγε-
σθαι πάσαθαι, οὔτ' αἰ ὑμεῖς πολλὰ ἡμιζόμε-
νοι, μικρὰ, μᾶλλον δ' οὐδὲν ἐπάσχετε τούτων,
οὔτε φίλιππος τοσοῦτον ὑβρίκει χρόνον. πάλαι
γὰρ αἰ σ' ἕνεκά γε ἡμισμάτων ἐδεδώκει δίκλω.
ἀλλ' οὐχ οὕτω ταῦτ' ἔχει. τὸ γὰρ πάσχειν, τοῦ
λέγειν καὶ χειροδυνεῖν ὕστερον ὂν τῇ τάξι, πότε-
ρον τῇ δυνάμει καὶ ῥητῆρόν ὄσι. τοῦτ' οὖν δεῖ
προσεῖναι, τὰ δ' ἄλλα ὑπάρχει. καὶ γὰρ εἰπεῖν τὰ
δέοντα παρ' ὑμῖν εἰσιν ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, δυνά
μενοι. καὶ γνῶναι πάντων ὑμεῖς ὀξύτατοι τὰ
ῥηθησόμενα, καὶ πᾶξαι δὲ δυνήσεσθε νῦν, ἐὰν ὀρ-
θῶς ποιῆτε. ἵνα γὰρ χρόνον, ἢ ἵνα καιρὸν ὦ ἄν-
δρες ἀθηναῖοι, τοῦ παρόντος βελτίω ζητεῖτε; ἢ
πότε ἃ δεῖ πάξετε εἰμὴ νῦν; οὐχ ἅπαντα μὲν
ἡμῶν τὰ χωρία προείληφεν ἀνθρώπος; εἰ δὲ ⊙
ταύτης κύκλῳ τῆς χώρας γένοιτο, πάντων
ἄσχετα πεισόμθα. οὐχ ὅσα ἐπολεμήσειεν, ἑ-
τοίμως σώσειν ὑποσχούμθα, οὔτοι νῦν πολε-
μοῦνται; οὐκ ἐχρὸς; οὐκ ἔχων τὰ ὑμέτερα;
οὐ βάρβαρος; οὐχ ὅ, τι ἂν εἴποι τις; ἀλλὰ πρὸς
θεῶν ἅπαντα ταῦτα ἐάσαντες, καὶ μονονουχὶ

νόμων μηδένα, εἰσὶ γὰρ ὑμῖν ἱκανοί, ἀλλὰ τοὺς εἰς τὸ παρὸν βλάπτοντας ὑμᾶς, λύσατε. λέγω δὲ, τοὺς καὶ τὴν διοικησιν σαφῶς οὕτωσὶ, καὶ τοὺς περὶ τῶν πραττομένων εἰποῦσ. ὧν οἱ μὲν τὰ πραττόμενα, οἷς οἴκοι μισοῦσι διανέμουσι διοικοῦσι. οἱ δὲ, τοὺς ἀπαντῶντας, ἀθῴους καθιστᾶσιν. εἶτα καὶ τοὺς τὰ δέοντα ποιεῖν βουλομένους, ἀθυμοτέρους ποιοῦσιν. ἐπισθὲν δὲ ταῦτα λύσητε, καὶ τὸν τοῦ τὰ βέλτιστα λέγειν ἐθὸν παράσχητε ἀσφαλῆ, τιμωμένους ἂν ψεύδωνται, ἃ πάντες ἴστε ὅτι συμφέρει, ζητεῖτε. περὶ μὲν ταῦτα πρᾶξαι, μὴ σκοπεῖτε τίς εἰπὼν τὰ βέλτιστα ὑπὸ ὑμῶν, ὑφ' ὑμῶν ἀπολέσθαι βουλήσεται. οὐ γὰρ εὑρήσετε. ἅπαντες καὶ τοῦτο μόνον ὠφελήσεσθαι μέλλοντος, τὸ παθεῖν ἀδίκως τι κακὸν, ἢν ταῦτ' εἰπόντα καὶ ψεύσαντα, μηδὲν δὲ ὠφελῆσθαι τὰ πράγματα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ λοιπὸν μᾶλλον ἐπὶ ἧττον, τὰ βέλτιστα λέγειν φοβερώτερον ποιῆσαι. καὶ λύειν γε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοὺς νόμους δεῖ τούτους οὓς αὐτοὺς ἀξιοῦν, οἵπερ καὶ πεθήκασιν. οὐ γάρ ἐστι δίκαιον τὸν μὲν χάριν, ἣν πᾶσαν ἔβλαψε τὴν πόλιν, τοῖς τότε θεῖσιν ὑπάρχειν, τὴν δ' ἀπειθείαν δι' ἧς ἅπαντες αὖ ἄμεινον πράξαιμεν, τῷ νῦν τὰ βέλτιστα εἰπόντι ζημίαν γενέσθαι. πρὶν δὲ ταῦτα ποιῆσαι, μηδαμῶς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μηδένα ἀξιοῦτε πλείονος εἶναι παρ' ὑμῖν, ὥστε τοὺς νόμους τούτους παραβαίνοντα μὴ

δοῦναι

ἡμᾶς εἰρήνην, ἣν ὅδε ὥσπερ ἐμποδισμὰ τῷ βίῳ λείπω, καὶ δυσχερὲς, πόλιν μεγάλην ἐφορμεῖν τοῖς ἑαυτῆς καιροῖς, διαλλαγμένην πρὸς ἡμᾶς. ἐκπολεμῶσαι δεῖν φάμενοι οὐκ ἀνθρώπου ἐκπανοῦ τρόπου. καὶ ὃ πάντες ἐθρύλλουν τέως, ὅδε πέπαυται νῦν ὁπαδίζων. Τί οὖν ὑπόλοιπον ὦ ἄνδρες ἀθλιαῖοι, πλὴν βοηθεῖν ἐρρωμένως καὶ προθύμως, ἐγὼ μὲν οὐχ ὁρῶ. χωρὶς γὰρ τῆς πολιτείας αὖ ἡμᾶς αἰσχύνης, εἰ καθυφέμεθά πη τῶν πραγμάτων, οὐδὲ σμικρὸν ὁρῶ ἐν τῷ μεταπαῖσαι, ἐχόντων μὲν ὡς ἔχοιεν ἡμῖν, ἀπειρημένων δὲ χρήμασι φωκέων, μηδενὸς δ' ἐμποδὼν ὄντος φιλίππῳ, τὰ παρόντα καταχρεφαμένῳ, πρὸς ταῦτα ἐπικλῖναι τὰ πράγματα. ἀλλά μὴν εἴ τις ὑμῶν εἰς ὅδε ἀναβάλλεται ποιήσειν τὰ δέοντα, ἰδεῖν ἐγγύθεν βούλεται τὰ δεινά, ἴσχον ἀκούειν ἄλλοθι γινόμενα. καὶ βοηθοὺς αὐτῷ ζητεῖν, ἴσχον νῦν ἑτέροις αὖθ' βοηθεῖν. ὅτι μὲν γὰρ εἰς ὅδε ποιήσεται τὰ πράγματα, ἐὰν τὰ παρόντα προώμεθα, σχεδὸν ἴσμεν ἅπαντες δήπου. ἀλλ' ὅτι μὲν δὴ δεῖ βοηθεῖν, εἴ τις αὖ, πάντες ἐγνώκαμεν, καὶ βοηθήσομεν. ὁ δ' ὅπως, ὅδε λέγε. μὴ τοίνυν ὦ ἄνδρες ἀθλιαῖοι θαυμάσητε, εἰ παράδοξον εἴπω τι τοῖς πολλοῖς. νομοθέτας καθίσατε, εἰ δὲ τούτοις τοῖς νομοθέταις, μὴ ἀπόδε

κη, τρίβων, ἢ τέταρτον ἔτος βουλὴ, ἡραῖον τεῖχος πολιορκῶν; τότε τοίνυν. μὴν μὲν ἦν μαιμακτηριών. πολλῶν δὲ λόγων καὶ λοιδόρου γιγνομένου παρ' ὑμῖν, ἐψηφίσασθε πεντήκοντα τριήρεις καθέλκειν, καὶ αὐτοὺς μέχρι τέτταρα καὶ πεντήκοντα ἐτῶν, αὐτοὺς ἐμβαίνειν. καὶ τάλαντα ἑξήκοντα εἰσφέρειν. καὶ μισθαπωτὰ τὰ διελόντος τοῦ σιτοπώλου τούτου, ἐναυβολιῶν, μεταγειτνιῶν βοηδρομιῶν, τούτου τοῦ μιαιφόνου μόλις μὲν τὰ μυστήρια, δέκα ναῦς ἀπεστείλατε ἔχουσαι χαλκίδα μόνον κενὰς, καὶ τέτταρα τάλαντα ἀργυρίου. ὡς δ' ἠγγέλθη φίλιππος ἀθηνῶν, καὶ πεθνεώς, ἦλθε γὰρ ἀμφότερα, οὐκέτι καιρὸν οὐδένα τοῦ βοηθεῖν νομίζοντες, ἀφήκατε ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι τὸν ἀπόστολον. ἦν δ' οὗτος, ὁ καιρὸς αὐτός. εἰ γὰρ τότε ἐκεῖσε ἐβοηθήσαμεν, ὡς προὐψηφισάμεθα, προθύμως, οὐκ ἂν ἠνώχλει νῦν ἡμῖν ὁ φίλιππος τότε σφοδρός. τὰ μὲν δὴ τότε πραχθέντα, οὐκ ἂν ἄλλως ἔχοι. νῦν δ' ἑτέρου πολέμου καιρὸς ἥκει. τίς; οὗτος, ὃν ἐγὼ καὶ πρώην τούτων ἐμνήσθην, ἵνα μὴ ταὐτὰ πάθητε. τί δὴ χρησώμεθα ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι τούτῳ; εἰ γὰρ μὴ βοηθήσετε παντὶ σθένει κατὰ δύναμιν, θεάσασθε ὃν τρόπον ὑμεῖς ἐξηπατημένοι πάντα ἔσεσθε ὑπὸ φιλίππου. ὑπῆρχον ὀλυνθίοις δύναμιν ἵνα κακῶς ποιοῖεν, καὶ διέκειθ' οὕτω τὰ πράγματα, ὅπερ φίλιππος διαφέρει τούτοις, ἅθ' ἅπερ φίλιππον ἐπράξαμεν ἡμεῖς, καὶ ἐκεῖνοι πρὸς

καὶ τὰ αὐτῆς ἔχειν ἀσφαλῶς, καὶ φίλιππος πρωρήσασθαι, καὶ μάλα ἀκριβῶς οἶδα, ἐπ' ἐμοῦ γε, οὐχὶ πάλαι, γέγονε ταῦτα ἀμφότερα. νῦν μέντοι πέπεισμαι, τοῦθ' ἱκανὸν προλαβεῖν ἡμῖν εἶναι τῷ πρώτῳ, ὅπως σὺν συμμάχοις σώσωμεν. ἐὰν γὰρ βεβαίως ὑπάρξῃ, τότε καὶ περὶ τοῦ πίνα τρόπον διαφέρησθε πρὸς ἐκεῖνον, ἐξέσται σκοπεῖν. πρὶν δὲ τὼ ἀρχὴν ὀρθῶς ἔχεσθαι, μάταιον ἡγοῦμαι εἰς τὴν τελευτὴν ὑπονοῶ τοιεῖσθαι λόγον. ὁμοῦ γὰρ παρὼν καιρὸς ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, εἴπερ ποτὲ καὶ νῦν τοῦ μὴ φροντίδος καὶ βουλῆς δεῖται. ἐγὼ δὲ, οὐχ ὅ, τι χρὴ τοῦτ' ἢ παρόντως συμβουλεῦσαι, χαλεπώτατον ἡγοῦμαι, ἀλλ' ἐκεῖνο ἀπορῶ, πίνα χρὴ τρόπον ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, πρὸς ὑμᾶς τοῦτ' εἰπεῖν. πέπεισμαι γὰρ ἐξ ὧν παρὼν καὶ ἀκούων σύνοιδα, τὰ πλείω τῶν πραγμάτων ὑμᾶς ἐκπεφυγέναι, ὅτι μὴ βούλεσθαι τὰ δέοντα ποιεῖν, οὐ τοῦ μὴ γνῶναι. ἀξιῶ δὲ ὑμᾶς αὖ μικρὰ παρρησίασαι ποιῶμαι σὺν λόγου, ἀκοῦσαι, σὺν θεωρῆσαι, εἰ τἀληθῆ λέγω, καὶ ταῦτα σὺν, ἵνα τὰ λοιπὰ βελτίω γένηται. ὁρᾶτε γὰρ ὡς ἐκ τοῦ πρὸς χάριν δημηγορεῖν οὐδὲν, εἰς πᾶν προελήλυθε μεθημέρισα τὰ παρόντα πράγματα. ἀνάγκαιόν δὲ ὑπολαμβάνω, μικρὰ τῶν γεγενημένων πρόσθεν ὑμᾶς ὑπομνῆσαι. μέμνησθε ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὅτ' ἀπηγγέλθη φίλιππος ὑμῖν οὐ θρᾴ-

μὴ μὴ τὰ οἰκεῖα προέσθαι, ποιοῦται φρονήσα. περὶ δὲ τοῦ μὴ φρήσασθαι τοῦ καιροῦ, ἧττον ἀπολείπουσιν. ἐν δὲ τούτῳ τῷ λόγῳ, καὶ τῆς περὶ τῶν θεωρικῶν χρημάτων συμβουλῆς, φανερώτερον ἅπαντα, καὶ ἀξιοῖ λυθῆναι τοὺς νόμους, τοὺς ἐπιθέντας ζημίαν τοῖς γράψασιν αὐτὰ γενέσθαι γραμματικά, ἵνα δειχθῇ ὁ συμβουλεύων τὰ βέλτιστα. παραινεῖ δὲ ὅλως πρὸς τὴν τῶν πολιτῶν ζῆλον ἀσκῆναι, καὶ γραπτέον εἶναι σώμασιν οἰκείοις. καὶ ἐπιμήσει πολλῇ κέχρηται κατὰ τοῦ δήμου, πέως ἐκλελυμένου, καὶ τῶν δημαγωγῶν, ὡς οὐκ ὀρθῶς προϊσταμένων τῆς πόλεως.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

Οὐχὶ ταυτὶ παρέσταταί μοι γιγνώσκειν ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὅταν τε εἰς τὰ πράγματα ἀποβλέψω, καὶ ὅταν εἰς τοὺς λόγους οὓς ἀκούω. τοῦ μὲν γὰρ λόγου, περὶ τοῦ προήσεσθαι φίλιππον ἐρῶ γιγνομένους. τὰ δὲ πράγματα, εἰς τοῦτον περήκοντα, ὥστε ὅπως μὴ πεισόμεθα αὐτοὶ πρότερον κακῶς, σκέψασθαι δέον. οὐδὲν ὅμως μοι δοκοῦσιν οἱ τὰ βέλτιστα λέγοντες, ἢ, πρὸς ἡδονὴν οὓς ἂν βουλεύεσθε, οὐχὶ πρὸς οὖσαν παρεσκευασμένοι ὑμῖν, ἁμαρτάνειν. ἐγὼ δ' ὅπως μέν ποτε ἕξην τῇ πόλει,

οὐδὲν οἰ καιρῷ. ὃ γὰρ ἀδίκημ᾽ ἀεὶ μέρος ἐλλείπει, εἰ θ᾽ ὑμῖν τοῦτο κολάζειν αὐτὶ τῶν ἐχθρῶν βουλεύσαι. λέγω δὴ κεφάλαιον, πάντας εἰσφέρειν, ἀφ᾽ ὧν ἕκαστος ἔχει, ὃ ἴσον, πάντας ἀξιοῦσθαι καταμέρος, ἕως ἂν ἅπαντες γραπτεύσησθε. πᾶσι τοῖς παριοῦσι, λέγον διδόναι, καὶ τὰ βέλτιστα ὧν ἂν ἀκούσητε, αἱρεῖσθαι. μὴ ἃ ἂν ὁ δεῖνα ἢ ὁδεῖνα εἴπῃ. κἂν ταῦτα ποιῆτε, οὐ μόνον ἐπαινούμενοι παραχρῆμα ἐπαινεσεσθε, ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς ὕστερον, πολλῷ βέλτιον τῶν ὅλων πραγμάτων ὑμῖν ἐχόντων.

Ὑπόθεσις λόγου ὀλυνθιακοῦ τρίτου.

Γεμφαν βοήθειαν τοῖς ὀλυνθίοις οἱ Ἀθηναῖοι. καὶ πατορθοῦν ἔδοξαν δι᾽ αὐτῆς. καὶ ταῦτα αὐτοῖς ἀπηγγέλθη.

Ὅ, τε δῆμος πολυχαρὴς. οἵ, τε ῥήτορες πρᾶκαλοῦντες ἰδίᾳ πρωείκ φιλίαν. ὁ δὲ Δημοσθένης δεδοικὼς, μὴ θαρσοῦντες ὡς τὰ πάντα νενικηκότες, καὶ ἀκαίρως βοήθειαν πεποιημένοι τοῖς ὀλυνθίοις, τῶν λοιπῶν ὀλιγωρήσωσι, βλαβῶσι παρελθών, ἐπισκώπτει τὴν ἀλαζονείαν αὐτῶν, καὶ πρὸς ὀλιγόβιαν σώφρονα τὸν γνώμιμον μεθίστησι. λέγων, οὐ περὶ τῆς φιλίπτου νῦν αὐτοῖς εἶναι ὁ λόγος, ἀλλὰ περὶ τῆς τῶν συμμάχων σωτηρίας. οἵδε γὰρ ὅτι καὶ ἀθηναῖοι, καὶ ἄλλοι τινὲς, τὸ

καὶ πολὺ τῶν στρατηγῶν εἰπεῖν. ὅλως οὖν ταῦθα μέν ὅτι τὰ ἆθλα, ὑπὲρ ὧν ὅτιν ὁ πόλεμος, ὑμέτερα. ἀμφίπολις κἂν ληφθῇ, παραχρῆμα αὐτὴν ὑμεῖς κομιεῖσθε. οἱ δὲ κίνδυνοι, τῶν ἐφεσκότων ἴδιοι. μισθὸς δ' οὐκ ἔστιν. ἐκεῖ δὲ κίνδυνοι μὲν ἐλάττους, τὰ δὲ λήμματα, τῶν ἐφεσκότων καὶ τῶν στρατιωτῶν. λάμπακος, σίγλιον, τὰ πόλεια ἃ συλλαβόντι. ὧδε ὅσων ἂν πλείω αὐτοῖς, ἕκαστοι χορηγοῦσιν. ὑμεῖς δὲ ὅταν μὲν ἐς τὰ πράγματα ἀποβλέψητε φαύλως ἔχοντα, τοὺς ἐφεσκότας κρίνετε. ὅταν δὲ δόντες λόγον τὰς αἰτίας ἀπολύσητε τούτους, ἀφίετε. πρίεσι τοίνυν ὑμῖν ἀλλήλοις εἶζειν μὴ διεσάναι. τοῖς μὲν, ταῦτα πεπεισμένοις. τοῖς δὲ, ταῦτα. τὰ κοινὰ δὲ, ἔχειν φαύλως. πότερον μὲν γὰρ ὦ ἄνδρες ἀθλιωτέροις εἰσφέρετε κατὰ συμμορίας. νυνὶ δὲ, πολιτεύεσθε κατὰ συμμορίας. ἑκάτερα γὰρ ἡγεμονίαν ἑκατέρων, καὶ στρατηγὸς ὑπὸ τούτῳ, καὶ οἱ βοηθησόμενοι τελακόσιοι. οἱ δὲ ὄλλοι, προσενενέμησθε. οἱ μὲν ὡς τούτους. οἱ δὲ, ὡς ἐκείνους. δεῖ δὴ ταῦτα ἐπανελόντας, μὴ ὑμᾶς αὐτὴν ἕλη καὶ νῦν γενομένους, κοινὸν καὶ σὺ λέγειν, μὴ τὸ βουλεύεσθαι, καὶ σὺ πείθειν ποιῆσαι. εἰ δὲ τοῖς μὲν, ὥσπερ ἐκ τυραννίδος ὑμῶν ἐπιτάττειν ἀποδόσετε, τοῖς δὲ, ἀναγκάζεσθαι τειήραρχεῖν, εἰσφέρειν, στρατεύεσθαι. τοῖς δὲ, ἀφίζεσθαι κατὰ τούτων μόνον, ὄλλο δὲ μηδὲν ποιῶ συμπονεῖν, οὐχὶ γενήσεται τῶν δεόντων ὑμῖν

σαθαι, τοσον πολεμεῖτε χρόνον φιλίως πω, καὶ τί τοιοῦτων ὑμῶν, ἅπας ὁ χρόνος διελήλυθεν οὗτος. ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ' ὅτι μελλόντων ὑμῶν, ἑτέρους ἀνὰς ἐλπίζοντων πράξειν, αἰτιωμένων ἀλλήλους, κρινόντων, πάλιν ἐλπιζόντων, σχεδὸν ταῦτα, ἅπερ νυνὶ τοιούτων, ὁ χρόνος ἅπας διελήλυθεν. εἶτα οὕτως ἀγωνώμονας ἔχετε ὦ ἄνδρες ἀθλοθέται, ὥστε δι' ὧν ἐκ χρησῶν, φαῦλα τὰ πράγματα γέγονε τῆς πόλεως, ἐξ ἐκείνων τούτων ἐλπίζετε πράξεως, ἐκ φαύλων αὖ τὰ χρησὰ γενήσεσθαι; ἀλλ' οὔτ' ἔβουλεύσασθε, οὔτ' ἔχετε ὅστις φύσιν εἶδεν γε. πολὺ γὰρ ῥᾷον ἔχοντας φυλάττειν, ἢ κτήσασθαι πάντα τἀφυκε. νυνὶ δὲ ὅ, τι μὲν φυλάξομεν, οὐδέν ἐστιν ἔτι τῶν πολέμου λοιπῶν τῶν πρότερον. κτήσασθαι δὲ δεῖ. αὐτῶν οὖν ὑμῶν εἶδεν ἔργον ἤδη. φημὶ δὴ δεῖν εἰσφέρειν χρήματα, αὐτοὺς ἀξιῶ καὶ προθύμως, μηδενὰ αἰτιᾶσθαι, πρὶν αὖ τῶν πραγμάτων κρατήσητε. τιμωρεῖσθαι δὲ ἀπ' αὐτῶν τῶν ἔργων κρίναντας, τοὺς μὲν ἀξίους ἐπαίνου, τιμᾶν, τοὺς δὲ ἀδικοῦντας, κολάζειν. τὰς προφάσεις δ' ἀφελεῖν, καὶ τὰ καθ' ὑμᾶς ἐλλείμματα. οὐ γάρ ἐστι, πικρῶς ἔχειν τάδε, τί τοῖς πεπραγκόσι τοῖς ἄλλοις, ἢν μὴ παρ' ὑμῶν, αὐτῶν πλέον ὑπάρξῃ τοῖς δέουσι. τίνος γὰρ εἵνεκα ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι νομίζετε, δεῖν μὲν φθονεῖν τὸν πόλεμον πάντας ὅσοις αὖ ἐκπέμπετε στρατηγούς, ἰδίους δ' ὑφίεσθαι πολέμους; ἐᾶ δεῖ τὰ τῶν

ρας πόλεως τύχω ἂν ἐλάττω, ἐθελόντων ἃ προσήκει ποιεῖν ἡμῶν αὐτῆν, καὶ κατὰ μικρόν, ἢ τῶν ἐκείνου. πολὺ γὰρ πλείους ἀφορμὰς εἰς τὸ παρὰ τῆν θεὸν εὔνοιαν ἔχειν ὁρῶ ὑμῖν οὔσας, ἢ ἐκείνῳ. ἀλλ' οἶμαι καὶ ἤμθα, δεῖν ποιοῦντες. Οὐκ εἴτι δ' αὖ τὸν κρατοῦντα, οὐδὲ φίλοις ἐπιτάττειν ὑπὲρ αὐτοῦ τι ποιεῖν, μήτιγε δὴ θεοῖς. οὐ δὴ θαυμαστὸν ὄντιν ἐκράτευόμενος, καὶ πόνων ἐκεῖνος αὖτος, καὶ παρὼν ἐφ' ἅπασι, καὶ μηδένα καιρὸν μὴ δ' ὥραν παραλείπων, ὑμῶν μελλόντων, καὶ ἀμελουμένων, καὶ πωθανομένων, πολεμεῖται. οὐ δὴ θαυμάζω τοῦτο ἐγώ, τοὐναντίον γὰρ ἂν ἦν θαυμαστὸν, εἰ μηδὲν ποιοῦντες ἡμεῖς ὧν τοῖς πολεμοῦσι προσήκει, τὰ πάντα ποιοῦντος ἃ δεῖ, πολεμοῖμεν. ἀλλ' ἐκεῖνο θαυμάζω, εἰ λακεδαιμονίοις μέν ποτε ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὑπὲρ τῆν ἑλλήνων δικαίως αὐτήρατε, καὶ πολλὰ ἰδία πλεονεκτῆσαι πολλάκις ὑμῖν ἔξον, οὐκ ἠθελήσατε, ἀλλ' ἵνα οἱ ἄλλοι τύχωσι τῆν δικαίων, τὰ ὑμέτερα αὐτῆν ἀναλίσκετε εἰσφέροντες, καὶ προκινδυνεύετε στρατευόμενοι. νυνὶ δὲ ὀκνεῖτε ἀρχειν, καὶ μέλλετε εἰσφέρειν ὑπὲρ τῆν ὑμετέρων αὐτῆν κτημάτων. καὶ σὺ μὲν δήπου σεσώκατε πολλάκις πάντας, καὶ καθ' ἕνα αὐτῆν ἕκαστον καὶ μέρη. τὰ δὲ ὑμέτερα αὐτῆν ἀπωκωλεκότες κάθηθε, ταῦτα θαυμάζω. καὶ ἔτι πρὸς τούτοις, εἰ μὴ δὲ εἷς ὑμῶν ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι δύναται λογί-

τοὺς ἀνθρώπους μίμους γελοίων, καὶ ποιητὰς
ἀφρόνων ἀσμάτων, ὧν εἰς τοῦτ' ζωόντας ποιοῦ-
σιν ἕνεκα τοῦ γελασθῆναι, τούτους ἀγαπᾷ,
καὶ πρὸ αὐτῶν ἔχει. καίτοι ταῦτα εἰκαὶ μι-
κρά τις ἡγεῖται, μεγάλα ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι
δείγματα τῆς ἐκείνου γνώμης, καὶ κακοδαι-
μονίας ὅσοι τοῖς οὐ φρονοῦσιν. ἀλλ' οἶμαι νῦν μὲν
ἐπισκοτεῖ τούτοις ὁ κατορθοῦν. Αἱ γὰρ εὐπρα-
ξίαι δεινὰι συγκρύπτειν, ἢ συσκιάσαι τὰ τοιαῦ-
τα ὀνείδη. ἐὰν δέ τι πταίσειε, τότε ἀκριβῶς αὐ-
τοῦ ταῦτ' ὄψεσθε πάντες. δοκεῖ δ' ἔμοιγε ὦ ἄν-
δρες ἀθηναῖοι, δείξειν οὐκ εἰς μακρὰν, ἂν οἵ, τε
θεοὶ θέλωσι, καὶ ὑμεῖς βούλησθε. ὥσπερ γὰρ
ἐν τοῖς σώμασιν ἡμῶν ἕως μὲν ἂν ἐρρῶσθαι τ'
ᾖ τις, οὐδὲν ἐπαισθάνεται τῆ καθέξεως σαθρᾶς,
ἐὰν δὲ ἀρρώστημά τι συμβῇ, πάντα κινεῖται,
κἂν ῥῆγμα, κἂν στρέμμα, κἂν ὅλως τὴν ὑ-
παρχόντων σαθρὸν ᾖ, οὕτω καὶ τῆς πόλεως,
καὶ τῶν τυράννων. ἕως μὲν ἂν ἔξω πολεμῶ-
σιν, ἀφανῆ τὰ καθ' οἷς πολλοῖς ἐστιν. ἐπει-
δὰν δ' ὅμορος πόλεμος συμπλακῇ, πάντα ἐ-
ποίησεν ἐκδηλα. Εἰ δέ τις ὑμῶν ὦ ἄνδρες ἀ-
θηναῖοι ἐμφίλιος τῶν δυτυχῶν τὰ ὁρᾶν, τοῦτο
φοβερὸν πεπολεμῆσθαι νομίζει, σώφρονι
μὲν ἀνθρώπου λογισμῷ χρῆται. Μεγάλη γὰρ
ῥοπὴ, μᾶλλον δ' ὅλον, ἡ τύχη παρὰ πάν-
τ' ὀνείδη τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα. ὁ μὲν ἀλ-
λ' ἔπαινος, εἴ τις αἵρεσίν μοι δοίη, τῶν τῆς ἡμετέ-

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

παλαιστροῦσιν. οὔτ' ἐν τοῖς ἔργοις, οὔτ' ἐν τοῖς αὐτῶν ἰδίοις ἐθέλοντες διατρίβειν, οὔθ' ὅσ' ἂν ποιήσωσιν οὕτως ὅπως ἂν δύνωνται, ταῦτ' ἐργάζεσθαι, κακλησιῶν τὴν ἐμποδίων τὴν ἐν τῇ χώρᾳ διὰ τὸν πόλεμον. οἱ μὲν δὴ πολλοὶ μακεδόνων πῶς ἂν ἐν φιλίᾳ τόπῳ, ἐκ τούτων αὖ πῶς σκέψαιτο οὐ χαλεπῶς. οἱ δὲ δὴ πολὺ αὐτῶν ὄντες ξένοι καὶ περίοικοι, δόξαν μὲν ἔχειν ὡς εἰσὶ θαυμασιοὶ, καὶ συγκεκροτημένοι τὰ τοῦ πολέμου. ὡς δ' ἐγὼ τὴν ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ γεγενημένων πύστιν ἔκουον, αὐδεὶς οὐδαμῶς οἷόν τε φθάνειν, οὐδένων εἰσὶ βελτίους. εἰ μὲν γάρ τις ἀνὴρ ὄφελον ἐν αὐτοῖς ἔμπειρος πολέμου καὶ ἀπόνων, τούτου μὲν φιλοτιμίᾳ πάντας ἀπωθεῖν αὐτὸν ἔφη, βουλόμενον πάντα αὐτὸν δοκεῖν εἶναι τὰ ἔργα. πρὸς γὰρ αὖ τοῖς ἄλλοις, καὶ πρὸ φιλοτιμίαν τὰνδρὸς, ἀνυπόρβλητον εἶναι. εἰ δέ τις σώφρων, ἢ δίκαιος ἄλλως, πρὸ καὶ τὴν ἡμέραν ἀκρασίαν τοῦ βίου, καὶ μέθαις, καὶ κραιπαλισμοῖς οὐ δυνάμενος φέρειν, παρεῖσθαι, καὶ ἐν ὀδένος εἶναι μέρει τὸν τοιοῦτον. λοιπὸν δὴ πολὺ αὐτὸν εἶναι λῃστὰς καὶ κλέπτας, ἢ διοὐτοῖς ἀνθρώποις, οἷοις μεθυσκομένοις ὀρχεῖσθαι τοιαῦτα, οἷα ἐγὼ νῦν ὀκνῶ πρὸς ὑμᾶς ὀνομάζειν. δῆλον δ' ὅτι ταῦτ' ὄντ' ἀληθῆ, καὶ γὰρ ὅσοι ἐνθένδε πάντες ἀπήλαυνον ὡς πολὺ τὴν θαυμαστοποιὸν ἀσελγεστέρους ὄντας, καλλίαν ἐκεῖνον δὴ δημόσιον, καὶ τοιού-

κἂν ταῦτα ἐθελήσητε ὡς προσήκει καὶ δεῖ περαίνειν, οὐ μόνον ὦ ἄνδρες ἀθλιωταῖοι τὰ συμμαχικὰ ἀσθενῶς, καὶ ἀπίστως ἔχοντα φανήσεται Φιλίππῳ, ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς οἰκείας ἀρχῆς καὶ δυνάμεως, κακῶς ἔχοντα ἐξελεγχθήσεται. ὅλως μὲν γὰρ ἡ μακεδονικὴ δύναμις καὶ ἀρχή, οὐ μὲν προσθήκης μέρος ἐστὶ τις ὀσμικρὰ, οἷον ὑπῆρξέ ποθ' ὑμῖν ὠδὶ Τιμοθέου πρὸς ὀλυνθίους. πάλιν αὖ, πρὸς τοὺς ὀλυνθίους. ἐφάνη τι δοῦλον ἀμφοτέροις. νυνὶ δὲ ἀπαλθῆς νοσοῦσι, καὶ σασιάζουσι, καὶ παραγμοῖς, ὠδὶ τὴν τυραννικὴν οἰκίαν ἐβοήθησε. ἢ ὅπῃ τις αὐτὴ οἴμαι προσθῇ, κἂν μικρὰν δύναμιν, πάντ' ὠφελεῖ. αὐτὴ δὲ καθ' αὑτὴν, ἀσθενὴς καὶ πολλῶν κακῶν ὀσμὴ. καὶ γὰρ οὗτος ἅπασι ζύτοις, οἷς αὔξησε μέγαν αὐτὸν ἡγήσατο, τοῖς πολέμοις, καὶ ταῖς στρατείαις, ἔτ' ἐπισφαλεστέραν αὐτὸν, ἢ ὑπῆρχε φύσει, κατεσκεύακεν ἑαυτῷ. μὴ γὰρ οἴεσθε ὦ ἄνδρες ἀθλιωταῖοι τοῖς αὐτοῖς Φιλίππου τε χαίρειν, καὶ σοῦ ἀρχομένου, ἀλλ' ὁμὲν δέξης ἐπιθυμεῖ, καὶ δοῦλον ἐζήλωκε. καὶ πεπήρηται, πάσχων καὶ κινδυνεύων, ἂν συμβῇ παθεῖν. τὸ δὲ διαπράξασθαι ταῦτα, ἃ μηδεὶς πώποτε ἄλλος μακεδόνων βασιλεὺς δόξαι ἀντὶ τοῦ ζῆν ἀσφαλῶς ἄρημένος. ζῆς δὲ, τῆς μὲν φιλοτιμίας τῆς ἀφ' τούτων, οὐ μέτεσι. κεκτημένοι δὲ αἰεὶ ταῖς στρατείαις ταύταις ταῖς ἄνω τε καὶ κάτω, λυτρωσῶται ἢ ζωὴ ἐχώς

ναμὴν βεβαίαν κτήσασθαι, ἀλλὰ τὰ διαῦτα
εἰς μὲν ἅπαξ, καὶ βραχὺ χρόνον αὐτέχει, καὶ
σφόδρα γε ἥνθησεν ὑμῖν ἐπὶ ταῖς ἐλπίσιν αὐτύχη,
ζοῦ χρόνῳ δὲ φορᾶται, ἡ πρὶ αὐτὰ καταρρεῖ.
ὥσπερ γὰρ οἰκίας, οἶμαι, καὶ πλοίου, καὶ τῆν
ἄλλων τῶν τοιούτων, τὰ κάτωθεν ἰσχυρότατα
εἶναι δεῖ, οὕτω καὶ τῆν πόλεως τὰς ἀρχὰς,
καὶ τὰς ἐπιθέσεις, ἀληθεῖς καὶ δικαίας εἶναι
πρόσηκε. ὅθεν δὲ οὐκ οἶδ' ὅτι νῦν ἐν τοῖς πεπρα-
γμένοις φιλίππῳ. φημὶ δὴ δεῖν ἡμᾶς ἅμα,
ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, βοηθεῖν, καὶ ὅπως τίς λέγει
κάλλιστα, καὶ τάχιστα, οὕτως ἀρέσκει μοι. πρὸς
δὲ τῇ παλαιᾷ, πρεσβείαν πέμπειν, ἣ σοὶ μὲν δικά
ξει ταῦτα, σοὶ δὲ, παροξυνεῖ. καὶ γὰρ νῦν ἐσ-
μεν ἐφηρισμένοι παρασκευὴν ἅπασαν ἔχειν, καὶ περὶ
μαγνησίας λόγους ποιεῖσθαι. σκοπεῖσθε μοί τοι
νῦν ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, ὅπως μὴ λόγους ἐ-
ροῦσι μόνον οἱ παρ' ἡμῶν πρέσβεις, ἀλλὰ καὶ
ἔργον τι δεικνύειν ἔξουσιν, ἀξιολογώτατον ὑμῶν
ἀξίως τῆς πόλεως, καὶ ὄντων ἐπὶ τοῖς πρά-
γμασιν. ὡς ἅπας μὲν λόγος αὖ ἀπῇ τὰ πράγμα
τα, μάταιός τε φαίνεται καὶ κενὸς, μάλιστα
δὲ ὁ παρὰ τῆς ἡμετέρας πόλεως. ὅσῳ γὰρ ἐπι-
μώτατ' αὐτῷ δοκεῖν χρῆσθαι, τοσούτῳ μᾶλ-
λον ἀπιστοῦσι πάντες αὐτῷ. πολλῷ δὲ τῷ με-
τάσασιν, καὶ μεγάλῳ δεκτέον τῷ μισθοφο-
λῷ, εἰσφέροντας, ὑξιόντας, ἅπαντα ποιοῦν-
τας ἑτοίμως, ἅπερ τις ὑμῖν προσέξει τὸν νοῦν.

ξαθαι. ὅλως δὲ οὐδείς ἐστιν, ὃν ἂν οὐ πεφυκέναι ἐπαινεῖν τὴν αὐτοῦ χρησιμείαν. τῷ γὰρ εἰκάσαι αὐτοῖαν ἀεὶ τὴν ἀγνοουμένων αὐτὸν ὑξαπατᾶν, καὶ προλαμβάνων, ὅτως ἀνεξήλη. ὥσπερ οὖν διὰ τούτων ἤρξημεθα, νῦν καὶ ἐκεῖνοι συμφέρον αὐτὸν ἑαυτοῖς φαίνεται ποιεῖν, οὕτως ὀφείλει διὰ τὴν αὐτὴν τούτων, καὶ καθαιρεθήμαι πάλιν, ἐπειδὴ πάνθ' ἕνεκα ἑαυτῶν ποιοῦσι ὑξελήλεγκται. καιροῦ μὲν δὴ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι πῶς ἂν πάρεστι φιλίππῳ τὰ πράγματα, ἢ παρελθών τις ἐμοὶ, μᾶλλον δὲ ὑμῖν, δεικνύτω, ἢ ὡς οὐκ ἀληθῆ ταῦτ' ἐγὼ λέγω, ἢ ὡς οἱ τὰ πρῶτα ὑξηπατημένοι, τὰ λοιπὰ πιστεύουσιν αὐτῷ, ἢ ὡς οἱ παρὰ τὴν αὐτὴν ἀξίαν δεδουλωμένοι θετταλοί, νῦν οὐκ ἂν ἐλεύθεροι γένοιντο ἄσμενοι. καὶ μὴν ἔστιν ὑμῶν ταῦτα μὲν οὕτως ἔχειν ἡγεῖται, οἴεται δὲ βίᾳ καθέξειν αὐτὸν τὰ πράγματα, τῷ τὰ χωρία, καὶ λιμένας, καὶ τὰ τοιαῦτα προειληφέναι, οὐκ ὀρθῶς οἴεται. Ὅταν μὲν γὰρ ὑπὸ δυνάμεως τὰ πράγματα συνῇ, καὶ πᾶσι ταῦτα συμφέρῃ τοῖς μὴ πέρυσι τὸν πόλεμον, καὶ συμφωνεῖν, καὶ φέρειν τὰς συμφοράς, καὶ μένειν ἐθέλειν οἱ ἄνθρωποι. ὅταν δ' ἐκ πλεονεξίας, καὶ πονηρίας τινὸς, ὥσπερ οὗτος, ἰσχύσῃ, ἡ πρόφασις καὶ μικρὸν πάσχουσα, ἅπαντα ἀνέχαλα ποιεῖ, καὶ διέλυσεν. οὐ γάρ ἐστιν, ὃν ἔστιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀδικοῦντα, καὶ ἐπιορκοῦντα, καὶ ψευδόμενον, δύ-

ὡς δοκιμάζειν, ταῦτ' ἐπεῖν πειράσομαι. Τὸ μὲν οὖν ἐπιορκεῖν καὶ ἄπιστον καλεῖν αὐτοῦ τὰ πεπραγμένα δήπουθεν, λωιδορίαν εἶναί μοι φήσειε καὶ λῶ δικαίως. Τὸ δὲ πάνθ' ὅσα πώποτ' ἔπραξε διεξιόντα, ἐφ' ἅπασι τούτοις ἐλέγχειν, ὦ βραχέ' ἂν λόγου συμβαίνει δεῖσθαι, καὶ δυοῖν εἵνεκα ἡγοῦμαι συμφέρειν ἐρῆσθαι, τοῦτ' ἐκεῖνον, ὅπερ καὶ ἀληθὲς ὑπάρχει, φαῦλον φαίνεσθαι, καὶ τὸ τοῦ ὑπερεκπεπληγμένους ὡς ἅμα χρόνῳ μὲν φιλιππον, ἰδεῖν, ὅτι πάντα διεξελήλυθεν, οἷς πώποτε παρακρουόμενος, μέγας ἠυξήθη, καὶ πρὸς αὐτὸν ἥκει τὸν τέλουτὸν τὰ πράγματα αὐτῷ. ἐγὼ μὲν γὰρ ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, σφόδρα αὖ ἡγοῦμαι καὶ αὐτὸς, φοβερὸν καὶ θαυμαστὸν εἶν φίλιππον, εἰ τὰ δίκαια πράττοντα, ἑώρων αὐτὸν ἠυξημένον. νῦν δὲ θεωρῶν, καὶ σκοπῶν, εὑρίσκω τὸν μὲν ἡμετέραν εὐήθειαν τὰ καταρχὰς, ὅτε ὀλυνθίους ἀπήλλαττον ἕνεκα, βουλομένους ἡμῖν διαλεχθῆναι, τῷ τὸν ἀμφίπολιν φάσκειν παραδώσειν, καὶ τοῦ θρυλλουμένου τοτ' ἀποδρῆναι ἐκεῖνο κατασκευάζομαι, τούτῳ προσαγόμενον. τὸν δὲ ὀλυνθίων φιλίαν μισθαποῦντα, τοῦ ποιήσασθαι οὐδὲν ἡμετέραν δεῖσθαι. καὶ τοῦ μὲν πρότερον συμμάχους ἡμᾶς ἀδικῆσαι, παραδοῦναι δὲ ἐκείνοις. ὕστερον δὲ νῦν τὰ τελευταῖα, τῷ μαγνησίαν παραδόσειν τοῦτο σχεῖν, καὶ τὸν φωκικὸν πόλεμον ὑπὲρ αὐτῶν πολεμήσειν ἀναδέ-

εἶναι, δαιμονίᾳ τινὶ, καὶ θείᾳ παντάπασιν ἔοικεν εὐδρομίᾳ. δεῖ δέ μου ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτ' ἤδη σκοπεῖν αὐτόν, ὅπως μὴ χείρων περὶ ὑμᾶς αὐτὸν εἶναι δόξω μου τὴν ὑπαρχόντων, ὡς ἔστι τὴν αἰσχρῶν, μᾶλλον δὲ τὴν αἰσχίστων, μὴ μόνον πλέων καὶ τόπων, ὧν ἥμισυ ποτε κύκλοι, φαίνεσθαι πολεμιώτερος, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπὸ τῆς τύχης παρασκευασθέντων συμμάχων τε, καὶ καιρῶν. Τὸ μὲν δὴ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸν ὀλίγου ῥώμην δεξιὰν, καὶ δι' ὅτου τὴν λόγον προσήκειν τὰ δέοντα ποιεῖν ὑμᾶς, οὐκ καλῶς ἔχειν ἡγοῦμαι. Διὰ τί; ὅτι μοι δοκεῖ πάντ' ὅσα ἂν εἴπῃ τις ὑπὲρ τούτου, ἐκείνῳ μὲν ἔχειν φιλοτιμίαν τινὰ, ὑμῖν δ' οὐκ καλῶς πεπράξαι. ὁ μὲν γὰρ, ὅσῳ πλείονα ὑπὲρ τὴν ἀξίαν πεποίηκε τὴν αὑτοῦ, τοσούτῳ θαυμαστότερος παρὰ πᾶσι νομίζεται. ὑμεῖς δὲ ὅσῳ χείρον ἢ προσῆκε κέχρησθε τοῖς πράγμασι, τοσούτῳ πλείονα αἰσχύνην ὀφλήκατε. ταῦτα μὲν οὖν παραλείπω. καὶ γὰρ εἰ μετ' ἀληθείας τις ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι σκοπεῖτο, οὐδεὶς δ' ἂν μέγαν αὐτὸν ἴδοι γεγενημένον, οὐκ παρ' αὐτοῦ, ὧν ὅμως ἐκεῖνος μὲν ὀφείλει τοῖς ὑπὲρ αὐτοῦ πεπολιτευμένοις χάριν, ὑμῖν δὲ δίκην προσήκει λαβεῖν, τούτων οὐκ νῦν ὁρῶ τὸν καιρὸν τοῦ λέγειν. εἰ δὲ καὶ χώ εἰς τούτων εἶτι, καὶ βέλτιστον ἦν ἀπηλλάχθαι πάντας ὑμᾶς, καὶ μεγάλα ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κατ' ἐκείνου φαίνοιτ' ἂν ὀνείδη, βουλομένοις ἐρ-

διεξιέναι

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ, ΛΟΓΟΥ ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ.

ΡΟΣΗΚΑΝΤΟ μὲν τῶ πρεσβείαν τὴν ὀλυνθίων οἱ ἀθηναῖοι, καὶ βοηθεῖν αὐτοῖς κελεύσασι. μέλλοισι δὲ περὶ τῶν ἔξοδον, καὶ δεδίοσιν ὡς δυσπολεμήτου ὄντος τοῦ φιλίππου, παρελθὼν ὁ δημοσθένης, πειρᾶται θαρσύνειν τὸν δῆμον, ἐπιδεικνὺς ὡς ἀσθενῆ τὰ τοῦ μακεδόνος πράγματα. καὶ γὰρ τοῖς συμμάχοις, ὕποπτον αὐτὸν εἶναι φησι, καὶ κατὰ ἰδίαν δύναμιν οὐκ ἰσχυρόν. οὐ γὰρ μακεδόνας, ἀθηναίους εἶναι καθ' ἑαυτούς.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Πὶ πολλῶν μὲν ἄν τις ἰδεῖν ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, δοκεῖ μοι, τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὔνοιαν φανερὰν γενομένην τῇ πόλει. οὐχήκιστα δὲ, ἐν τοῖς παροῦσι πράγμασι. τὸ γὰρ οὓς πολεμοῦντας φιλίππῳ γενέσθαι καὶ χώραν ὅμορον, καὶ δύναμίν τινα κεκτημένους, καὶ μέγιστον ἁπάντων τῶν ὑπὸ τοῦ πολέμου νῦν βίαιον ἔχοντας, ὥς τε τὰς πρόσθεν διαλλαγὰς, πρῶτον μὲν ἀπίστους, ὅτα τῆς ἑαυτῶν πατρίδος νομίζειν ἀνάσασιν,

εἶναι

νασ ἔξω γενέσθαι, καὶ ὅσα ἀναγκησταὶ τῷ δήμῳ γραμμάτων, τὴν ἐκ τῆς χώρας λαμβάνειν, μηδενὸς ὄντος ἐν αὐτῇ, πολεμίου λέγω, πλέον αἴ οἱ μοι ζημιωθῆναι δοῦ γεωργοῦντας ὑμῶν, ἢ ὅσα εἰς ἅπαντα ὁ πόλεμον διεδαπάνηται. εἰ δὲ δὴ πόλεμός τις ἥξει, πόσα χρὴ νομίζειν ζημιωθήσεσθαι; πόσοι δ' ἡνύβεις, καὶ ἕλκη τῶν πραγμάτων αἰσχύνη, οὐδεμιᾶς ἐλάττων ζημίας τοῖς γε σώφροσι. πάντα δὴ ταῦτα δεῖ ζωιδόντας ἅπαντας βοηθεῖν, καὶ ἀπωθεῖν ἐκεῖσε τὸν πόλεμον, δοῦ μὴν ὦ πόροσ, ἵν' ὑπὸ τῶν πολλῶν ὧν καλῶς πριοῦντες ἔχωσι, μικρὰ ἀναλίσκοντες, τὰ λοιπὰ καρπῶνται ἀδεῶς. δοῦ δ' ἀν ἡλικίᾳ, ἵνα πὼ τὸ πολεμεῖν ἐμπειρίαν ἐν τῇ τοῦ φιλίππου χώρᾳ κτησάμενοι, φοβεροὶ φύλαξ τῆς οἰκείας ἀκμαίου γένωνται. δοῦ δὲ λέγοντας, ἵν' αἱ τῶν ἐπολιπημένων αὐτοῖς οὐσίαι, ῥᾴδιαι γένωνται, ὡς ὁπόσοι ἄξη ἀν ὑμᾶς πολεσῇ τὰ πράγματα, τοιοῦδοι κριταὶ ὦ τῶν ἐπραγμένων αὐτοῖς ἔσεσθε. χρὴ δὲ καὶ ἄν, παμβς οὕνεκα.

χαλεπώτερον εἶναι. δεῖ τοίνυν ὑμᾶς ὦ ἀν-
δρες Ἀθηναῖοι τὴν ἀκμὴν ταύτην ἐκείνου, καιρὸν
ὑμέτερον νομίζοντας, ἑτοίμως ξυναίρεσθαι τὰ
πράγματα. καὶ πρεσβευομένου ἐφ' ἃ δεῖ, καὶ
στρατευομένου αὐτοῦ, καὶ προξένους τοὺς ἄλ-
λους ἅπαντας, ἡγεμόνας, ὡς ἐὰν Φίλιππος
λάβῃ καθ' ἡμῶν τοῦτον τὸν καιρόν, καὶ πόλεμος
γένοιτο πρὸς τῇ χώρᾳ πῶς ἂν αὐτὸν οἴεσθε ἑτοί-
μως ἐφ' ἡμᾶς ἐλθεῖν. εἶτ' οὐκ αἰσχύνεσθε, ἐὰν μὴ
δ' ἃ πάθοιτ' ἄν ἐὰν δύνασθ' ἐκεῖνον, ταῦτα ποιῆ-
σαι καιρὸν ἔχοντες, οὐ βουλήσεσθε; ἔστι δήπου ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ δὲ δι' ὑμᾶς λανθανέ-
τω, ὅτι μοι αἵρεσίς ἐστιν ὑμῖν, πότερον ὑμᾶς ἐ-
κεῖ χρὴ πολεμεῖν, ἢ παρ' ὑμῖν ἐκεῖνον. ἐάν
μὲν γὰρ αὐτέχῃ τὰ τῶν ὁλυνθίων, ὑμεῖς ἐκεῖ πο
λεμήσετε, καὶ τὴν ἐκείνου κακῶς ποιήσετε, τὴν
ὑπάρχουσαν, καὶ τὴν οἰκείαν ταύτην ἀδεῶς κα-
ρπούμενοι. ἂν δ' ἐκεῖνα Φίλιππος λάβῃ, τίς αὐ
τὸν ἔτι κωλύσει δεῦρο βαδίζειν; ἦ βαῖοι; μὴ
λίαν πικρὸν εἰπεῖν ἦ, καὶ ξυμβαλοῦσιν ἑτοί-
μως. ἀλλὰ φωκεῖς, οἱ τὴν οἰκείαν οὐχ οἷοί τε
ὄντες φυλάττειν, ἐὰν μὴ βοηθήσητε ὑμεῖς; ἢ ἄλ-
λος τις; ἀλλ' ὦ τὸν οὐχὶ βουλήσεται. τῶν ἀπο-
πεπραγότων μετ' ἄν εἴη, εἰ ἄνωθεν ἄποινα ὀφλισκά-
νων, ὅμως ἐκλαλεῖ, τοῦτο δυνηθεὶς μὴ ποιῆσαι.
ἀλλὰ μὴν ἥλιόν γ' ὁρᾶτε τὸ διάφορα τῇδε, ἢ ἐ-
κεῖ πολεμεῖν, οὐδὲ λόγου προσδεῖν ἡγοῦμαι. εἰ
γὰρ ὑμᾶς δεήσει αὐτοῦ τριάκοντα ἡμέρας μό-

ὡς δοκεῖ, φησὶν ἴσως ἄν μὴ σκοπῶν ἀκριβῶς, οὐ πρεπῶς, οὐδ' ὡς ἄν κάλλιστα αὐτῷ τὰ παρόντ' ἔχει. οὔτ' ἂν ἐξήνεγκε τὸν πόλεμον τοσοῦτον ἐκεῖνος, εἰ τοιοῦτον ἦν δεῖσθαι αὐτόν, ἀλλ' ὡς ἐπιὼν, ἅπαντα τότε ἤλπιζε τὰ πράγματα αἱρήσεσθαι. κἄτα διέφθυσαι. δεῦρο δὴ πρῶτον αὖθ' ὑπάρξει, παρὰ γνώμην γεγονός, καὶ τοσοῦτῳ ἀθυμίαν αὐτῷ παρέξει. ἔτα, τὰ τὴν Θετταλῶν. ταῦτα γὰρ ἅπαξ μὲν ἦν δήπου φύσει, καὶ αἰεὶ πᾶσιν ἀνθρώποις. κτημάτῃ δ' ὥσπερ ἄλλῳ, καὶ ἔστι νῦν τούτῳ. καὶ γὰρ παρασὰς ἅπαντεῖν αὐτὸν εἰσιν ἐφιέμενοι, καὶ μαγνησίαν κατέχειν τυγχάνει. ἤκουον δ' ἔτι γε λύκων, ὡς οὐδὲ τὸν λιμένα καὶ τὰς ἀγορὰς ἄλλοθι δώσουσιν αὐτῷ κατοικεῖσθαι. τὰ γὰρ κοινὰ τῶν Θετταλῶν, ἀφ' τούτων δεῖ διοικεῖν, οὐ φίλιππον λαμβάνειν. αὐ δὲ τούτων ἀφαιρεθῇ τὴν χρημάτων, ἐπισεινὸν κτημάτῃ τὰ τῆς τροφῆς τοῖς ξένοις αὐτῷ καταστήσεται. Ἀλλὰ μὴν τόν γε παίονα, καὶ τὸν ἰλλυριὸν, καὶ ἁπλῶς τούτους ἅπαντας, ἥκιστα χρὴ αὐτονόμους ἡδίους ἂν καὶ ἐλευθέρους, ἢ δούλους εἶναι. καὶ γὰρ ἀήθεις τὸ κατακούειν πονηροί εἰσι. καὶ ἄνθρωπος ὕβρεως, ὡς φασι. καὶ μὰ δι' οὐδὲν ἄπιστον ἴσως. τὸ γὰρ εὖ πράττειν παρὰ τὴν ἀξίαν, ἀφορμὴ τοῦ κακῶς φρονεῖν τοῖς ἀνοήτοις γίνεται. διόπερ πολλάκις δοκεῖ ἐμοὶ φυλάξαι τἀγαθὰ, τοῦ κτήσασθαι

τὴν οἰκείαν ἐλθὼν ἀμυνεῖται. εἴτε βοηθησάντων μόνον ὑμῶν εἰς ὅλυνθον, ἀκινδύνως ὁρᾶν ἔχοντα τὰ οἴκοι, προσκαθεδεῖται μὴ προσβοήσει τοῖς πράγμασι, τοὺς ἐσα τῷ χρόνῳ τὴν τοῦ λιορκουμένων. Δεῖ δὴ τοῦτο καὶ διχῇ τὴν βοήθειαν εἶναι. καὶ τοῦτο μὲν τῆς βοηθείας ταῦτα γιγνώσκω. περὶ δὲ χρημάτων τοῦ πόρου. ἔστι μὲν ἄνδρες ἀθηναῖοι χρήματα ὑμῖν ἔστιν, ὅσα οὐδενὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων πραλιωλικά. ταῦτα δὲ ὑμεῖς, οὕτως ὡς βούλεσθε λαμβάνετε. εἰ μὲν οὖν ταῦτα τοῖς πραττομένοις ἀρκέσει, οὐδενὸς ὑμῖν προσδεῖ πόρου. εἰ δὲ μή, προσδεῖ. μᾶλλον δ' ἅπαντος ἐνδεῖ τοῦ πόρου. Τί οὖν ἄν τις εἴποι, σὺ γράφεις ταῦτ' εἶναι πραπωλικά; μὰ Δί', οὐκ ἔγωγε. ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι πραλιώτας δεῖν καταστῆναι, καὶ ταῦτ' εἶναι πραπωλικά, καὶ μίαν σύνταξιν εἶναι τῷ αὐτῷ, τοῦ, τε λαμβάνειν, καὶ τοῦ ποιεῖν τὰ δέοντα. ὑμεῖς δὲ οὕτω πως αἰεὶ πραγμάτων λαμβάνετε εἰς τὰς ἑορτάς. Ἐάν δὴ λοιπὸν οἶμαι, πάντας εἰσφέρειν. ἂν μὲν οὖν δέῃ, πολλά. ἂν δ' ὀλίγον, ὀλίγα. Δεῖ δὴ χρημάτων, καὶ ἄνευ τούτων, οὐδὲν ὅτι χρεὼν τῶν δέοντων. λέγω δὲ καὶ ὅμως τινὰς ὅλοι πόρους, οὓς ἔλεσθε, ὅς τις ὑμῖν ἂν συμφέρῃ δοκῇ. καὶ ἕως ἔστι καιρὸς, ἀντιλάβεσθε τῆς πράγματος. ἄξιον δὲ ἀναμνῆσαι καὶ λογίσασθαι τὰ πράγματα, ἐν ᾧ κατέστημεν τὰ φιλίππου. οὔτε γὰρ

ἥξομεν, αὖ ἀμυνήσομεν; ἀλλὰ μὴν εἰ τοῦτο γενήσεται, δέδοικα ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, μὴ δυ αὖ τὸν τρόπον, ὥσπερ οἱ δανειζόμενοι ῥᾳδίως ἀπὸ τοῖς μεγάλοις τόκοις, μικρὸν ὑποπρήσαντες χρόνον, ὕστερον καὶ τῶν ἀρχαίων ἀπέστημεν, οὕτω καὶ ἡμεῖς αὖ ἀπὸ τοσούτου φανέντες ἐρρᾳθυμηκότες, καὶ ἅπαντα πρὸς ἡδονὴν ζητοῦντες, τοσαῦτα καὶ χαλεπὰ ὧν οὐκ ἠβουλόμεθα, ὕστερον εἰς ἀνάγκην ἐλθόντες ποιεῖν, καὶ κινδυνεύσομεν τοῦτο τῶν ἀπ' αὐτῆς τῆς χώρας. ὃ μὲν οὖν ἐπ ἡμᾶς, ἴσως φήσει τις ἂν ῥᾴδιον, καὶ πανοῦργον εἶναι. τὸ δ' ὑπὲρ τῶν παρόντων ὅ, τι δεῖ πράττειν ἀποφαίνεσθαι, τοῦτ' ἔστιν συμβούλου. ἐγὼ δὲ οὐκ ἀγνοῶ μὲν ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι τοῦθ', ὅτι πολλάκις ὑμεῖς, οὐ τοῦ αἰτίου, ἀλλὰ τοῦ ὕστερον τοῦτο τῶν πραγμάτων εἰώθοντας ἀεὶ ὀργὴν ποιεῖσθε, ἂν τι μὴ καταγνώμην ἐκβῇ. οὐ μὴν οἶμαί γε δεῖν τὴν ἰδίαν ἀσφάλειαν σκοποῦντ' ὠφελεῖσθαι, τοῦτ' ὧν ὑμῖν συμφέρειν ἡγοῦμαι. φημὶ δὴ, δεῖν βοηθητέον εἶναι τοῖς πράγμασιν ὑμῶν, τῷ, τε τὰς πόλεις τοῖς ὁλωθίοις σώζειν, καὶ τοῦτο ποιοῦντας στρατιώτας ἐκπέμπειν, καὶ τοῦ τὴν ἐκείνου χώραν κακῶς ποιεῖν, καὶ τειχίσει, καὶ στρατιώταις ἑτέροις. εἰ δὲ ἑτέρου τούτων ὀλιγωρήσοι τε, ὀκνοῦ μὴ μάταιον ἡμῖν ἡ στρατεία γένηται. εἴτε γὰρ ὑμῶν τὴν ἐκείνου κακῶς ποιούντων, τοσοῦτον παρασκήσεται, ῥᾳδίως ἂν

ἀνθρώπους, ἢ τ' ὄλωλεν ἐκεῖνος καταγρεύσῃ. φρασάτω τις ἐμοὶ, τί τὸ κωλύον ἔτ' αὐτὸν ἔσαι, βασίζειν ὅποι βούλεται; ἄραγε λέγεταί τις ὑμῶν ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ θεωρεῖ σὺν τρόπων δι' ὃν μέγας γέγονεν, ἀσθενὴς ὢν τὸ καταρχὰς φίλιππος; τὸ πρῶτον ἀμφίπολιν λαβὼν, μυαταῦ τα πύδναν, πάλιν ὑποπύδναιαν, μεθώνην αὖθις, εἶτα θετταλίας ἐπέβη. μυαταῦ τα φορὰς, παγασὰς, μαγνησίαν, πάνθ' ὃν ἐβούλετο κύριος τρόπων, ὤχετ' εἰς θράκην. εἶτ' ἐκεῖ τὸν μὲν ἐκβαλὼν, τὸν δὲ καταστήσας τῶν βασιλέων, ἡσύχασε. πάλιν ἐρῄσας, οὐκ ἀθῦ σ' ἐρρυθμεῖν ἀπέκλινεν, ἀλλ' οὗτος ὁλωσίοις ἐπεχείρησε. τὰς δ' ἐπ' ἰλλυριὸν, καὶ παίονας αὐτοὺς, καὶ πρὸς ἀρύμβας, καὶ ὅσοι τις αὖ ἔπρι, παραλείπω στρατεύσας. τί δῆτα ἐστὶν αὖ ἔστοι, ταῦτα λέγεις ἡμῖν νῦν; ἵνα γνῶτε ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ αἴσθησθε ἀμφότερα, καὶ σ' ποιεῖσθαι καθήκοντα αἰεί τι τῶν πραγμάτων ὡς ἀληθῶς, καὶ τὴν φιλοπραγμοσύνην, ἣ πρὸς ἅπαντας χρῆται, καὶ συζῇ φιλίππου. ὑφ' ἧς οὐκ ἔστιν ὅπως ἀγαπήσας τοῖς πεπραγμένοις, ἡσυχίαν ἄξει. εἰ δ' ὁ μὲν, ὡς αἰεὶ μείζονα τῶν ὑπαρχόντων δεῖ πάσχειν, ἐγνωκὼς ἔσαι, ὑμεῖς δ' ὡς οὐδενὸς ἀνηλιπέος ἐρρωμένως τῶν πραγμάτων, σκοπεῖτε εἰς τί ποτε ἐλπὶς ταῦτα τελευτήσαι. πρὸς θεῶν, τίς οὕτως ἀνόητος ἔστιν ὑμῶν, ὅστις ἀγνοεῖ σὺν ἐκείνῳ πόλεμον δεῦρο

ἀθηναῖοι φίλιππον ἡμεῖς, καὶ κατεστήσαμεν τηλικοῦτον, ἡλίκον οὐδεὶς πώποτε βασιλεὺς γέγονε μακεδονίας. νυνὶ δὲ καιρὸς ἥκει. τίς οὗτος; ὁ τὴν ὀλυνθίων αὐτόματος τῇ πόλει, ὃς οὐδενός ἐστιν ἐλάττων τῶν πρότερον ἐκείνων. καὶ ἔμοιγε δοκεῖ τις ἂν ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι δίκαιος λογισμὸς τῶν παρὰ τῶν θεῶν ἡμῖν ὑπηργμένων κατασκὰς, καὶ πόρον ἔχοντων ὡς δεῖ πολλῶν, ὅμως μεγάλων ἂν ἔχειν αὐτοῖς χάριν εἰκότως. ἀθῶς ἂν τις τοῦ ἐκπεσεῖν ἀπὸ τοῦ ἐπολιόρκουν. ὑπομένω καὶ κέκτημαι. ἀπομένω μᾶλλον. μᾶλλον κέκτημαι.

ἐγὼ μὲν γὰρ πολλὰ ἀπολωλεκέναι κατὰ τὸν πόλεμον, τῆς ἡμετέρας ἀμελείας ἂν τις θείη δικαίως. τὸ δὲ μήτε πάλαι τοῦτο πεπονθέναι, πεφυκέναι τέ τινα ἡμῖν συμμαχίαν, τούτων αὖ μέγα ποιοῦμαι, ἂν βουλώμεθα χρῆσθαι, τῆς παρ' ἐκείνων δυνάμεως δυσχερῆ μὲν ἂν ἔχοι θεῖναι λόγον. ἁπλοῦν μὲν οὖν ἐστιν, ὅπερ καὶ περὶ τῆς τῶν χρημάτων κτήσεως. ἂν μὲν γὰρ ὅσα ἂν τις λάβῃ σώσῃ, μεγάλην ἔχει τὴν τύχην τῷ χάριν. ἂν δ' ἀπολώσας λάθῃ, ζημιοῦται δ' μεμνῆσθαι τὴν τύχην τῷ χάριν. καὶ περὶ τῶν πραγμάτων, οὕτως. οἱ μὲν χρησάμενοι τοῖς καιροῖς ὀρθῶς, οὐδ' ἐζημιώθη τι πρὸς τῶν θεῶν χρησὸν μνημονεύοντι. πρὸς γὰρ τὸ πλουτεῖν ἐμβαῖνον τὸ πρόσωπον ὡς τὰ πολλὰ κρίνει. διὸ χὴ σφόδρα δεῖ τὸν λοιπὸν ἡμᾶς ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι φρονίζειν, ἵνα ταῦτ' ἐπανορθωσάμενοι, τῷ δὴ τοῖς πεπραγμένοις ἀδοξίαν ἀποτειχίσωμεν. εἰ δὲ πεισόμεθα ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι μὴ τοῦτο ποιῶ

νὶ γὰ ὃ πάντες ἐθρυλεῖτε ὡς ὀλωθίου ἐν πο-
λεμῶσαι δεῖ φιλίππῳ, γίγονεν αὐτόματος.
καὶ ταῦτα ὡς ἂν ὑμῖν μάλιστα συμφέροι. εἰ μὲν
γὰρ ὑφ' ἡμῶν πειθόμενοι ἀπήλθοντο τὸν πόλεμον,
σφαλεροὶ σύμμαχοι, καὶ μέχρι του, ταῦτ' ἂν
ἐγνωκότες ἦσαν ἴσως. ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῶν πρὸς αὐ-
τοῦ ἐγκλημάτων μάχονται, βεβαίαν εἰκὸς τὴν
ἔχθραν αὐτοῦ, ὑπὲρ ὧν φοβοῦνται καὶ πεπόν-
θασιν, ἔχειν. οὐ δεῖ δὴ τοιοῦτον ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι παραπεπωκότα καιρὸν ἀφεῖναι, οὐδὲ πα-
θεῖν ταὐτόν, ὅπερ ἤδη πολλάκις πρότερον πε-
πόνθατε. εἰ γὰρ ὅδ' ἦκεν βοηθῶν
κότες, καὶ παρῆσαν ἀμφίπολιν
Στρατοκλῆς, ὧδ' τουτὶ βῆμα, κελεύοντες ὑ-
μᾶς ἐκπλεῖν, καὶ παραλαμβάνειν τὴν πόλιν, τὴν αὐτὴν παρειχόμεθ' ἡμεῖς καὶ ὑπὲρ ἡ-
μῶν αὐτῶν προθυμίαν, ἣν περ ὑπὲρ τῆς τῶν βο-
βοέων σωτηρίας. εἴχετ' ἂν ἀμφίπολιν τότε, καὶ
πάντων τῶν μετὰ ταῦτα ἂν ἦτε ἀπηλλαγμέ-
νοι πραγμάτων. καὶ πάλιν νῦν καὶ πύθεσθαι, καὶ
μαθεῖν, καὶ ἀκοῦσαι, καὶ ἅλλα, ἵνα μὴ κα-
θ' ἕκαστα λέγων διατρίβω, ἀπολιορκούμενα ἀ-
πήγγελται, εἰ τότε βούτων οὕτω πρότερον πε-
πύσμεθα, καὶ ὡς προσῆκεν, ἐβοηθήσαμεν αὐ-
τοῖς ῥᾴονι καὶ πολὺ τὰ πεινοτέρῳ νῦν ἂν ἐχρώ-
μεθα τῷ φιλίππῳ. νῦν δὲ μὲν παρὸν ἀεὶ
προϊέμενοι, τὰ δὲ μέλλοντα αὐτόματα οἰόμε-
νοι ἀκούειν καλῶν, καὶ ἠνέσαμεν ὦ ἄνδρες ἀ-

εἰκότως φαίνοιτο, τὰ δ' ἡμᾶς διαβάλλων καὶ τὴν ἀπουσίαν τὴν ἡμετέραν, πρόφασιν καὶ παραπαίσματί τι τῶν ὅλων πραγμάτων. οὐ μὴν ἀλλ' ἐπιεικῶς ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι τοῦτ', ὅτι δυσμαχώτατον ἐστὶ τὴν Φιλίππου πραγμάτων, καὶ βέλτιστον ὑμῖν. τὸ γὰρ εἶναι πάντων ἐπιτήδειον ἕτοιμα ὄντα κύριον, καὶ ῥᾳθύμων, καὶ ἀπορρήτων, καὶ ἄμα στρατιᾶς, καὶ στασιάζειν, καὶ τὰ μέσα, καὶ παντάχοῦ αὐτὸν παρεῖναι τῷ στρατεύματι, πρὸς μὲν τὰ τοῦ πολέμου ταχὺ καὶ κατὰ καιρὸν πεφράδθαι, πολλῷ προέχει. πρὸς δὲ τὰς καταλλαγάς, ἃς ἂν ἐκεῖνος ποιήσαιτο ἄσμενος πρὸς ὀλυνθίους, εὐαντίως ἔχει. δῆλον γάρ ὅτι τοῖς ὀλυνθίοις, ἅ γε νῦν οὐ πάρεστι δέξης, οὐδ' ὑπὲρ μέρους χώρας πολεμοῦσιν, ἀλλ' ἀνασώσεως, καὶ ἀνδραποδισμοῦ τῆς πατρίδος. καὶ ἴσασιν ἅ, τ' ἀμφιπολιτῶν ἐποίησε τοὺς παραδόντας αὐτῷ τὴν πόλιν, καὶ πυδναίων τοὺς ἑξακοσίους. καὶ ὅλως ἄπιστον, οἶμαι, ταῖς πολιτείαις ἡ τυραννὶς, ὅπως ποτ' ἂν ὁμόρους χώραν ἔχῃ. ταῦτ' οὖν ἐγὼ κελεύω ὑμᾶς ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ τἄλλ' ἃ προσήκει πάντα σκοπουμένους, φημὶ δεῖν ἐκλῆσαι, καὶ παρασκευάσασθαι, καὶ τῷ πολέμῳ προσέχειν, ἢ πείρασθε καὶ νῦν, χρήματα εἰς φέροντας προθύμως, καὶ αὐτοὺς ἀξιόχρεως, καὶ μηδὲν ἐλλείποντας. οὐδὲ γὰρ λόγος, οὐδὲ σκῆψις ἔθ' ὑμῖν, τοῦ μὴ τὰ δέοντα ποιεῖν ἐκλείπειν, ὑπολείπεται. νυ-

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΣ ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

Νῦν πολλῶν αἰτῶ ἄνδρες Ἀθηναῖοι χρημάτων ὑμᾶς ἐλέσθαι νομίζω, εἰ φανερὸν ἦν τοῖς τὸ μέλλον ζητοῦσιν τῇ πόλει, πολλοὶ ἂν ὑμῶν ἐσκόπεῖτε. ὅπως τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, πρόσεστι προθύμως ἐθέλειν ἀκούειν τῶν βουλομένων συμβουλεύειν. οὐ γὰρ μόνον εἴ τι χρήσιμον ἐσκεμμένος ἦκει τις, ζητῶν ἂν ἀκούσαντες λάβοιτε, ἀλλὰ καὶ τῆς ὑμετέρας τύχης ὑπολαμβάνω, πολλὰ τῶν δεόντων ἐκ τοῦ παραχρῆμα εἰπεῖν ἂν ἐπελθεῖν εἰπεῖν. ὥστ' ἐξ ἁπάντων ῥᾴδιαν τὴν τοῦ συμφέροντος ὑμῖν αἵρεσιν γενέσθαι. ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρὸς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μονονουχὶ λέγει φωνὴν ἀφιείς, ὅτι τῶν πραγμάτων ὑμῶν ἐκείνων αὐτοῖς ἀντιλαμβάνεσθαι ἐστιν, εἴπερ ὑπὲρ σωτηρίας αὐτῶν φροντίζετε. ἡμεῖς δ' οὐκ οἶδ' ὅπως μοι δοκοῦμεν ἔχειν πρόσωπον πρὸς αὐτά. ἔστι δὴ τἀγὼ ἐμοὶ δοκῶ τὰ, ἡρῆσθαι μὲν ἤδη τὴν βοήθειαν, καὶ παρασκευάσασθαι τὴν ταχίστην, ὅπως εἰθὺς βοηθήσητε, καὶ μὴ πάλιν ταὐτόν, ὅπερ καὶ πρότερον, πρεσβείαν δὲ πέμπειν, ἥτις ταῦτ' ἐρεῖ, καὶ παρέσται τοῖς πράγμασιν, ὡς ἔστι μάλιστα τοῦθ' οὕτως, μὴ πανοῦργος ὤν, καὶ δόξης ἄνθρωπος πράγμασι χρῆσθαι, τὰ μὲν, εἰκὸς νικᾶν ἂν τύχῃ, τὰ δ' ἀπειλῶν, ἀξιόπιστος δ' ἂν

δέαν ἔχειν. Ἵνα δὲ μὴ δοκῶσιν οἱ πένητες λυπεῖσθαι τῷ ἀναλώματι, ἐκ τοῦ δημοσίου λαμβάνειν ἔπαυσεν ἑπτάχθη τοῦ δύο ὀβολοῦ. εἰ πεῦθεν μὲν δὴ ἔδος ἤρξαν. προῆλθε δὲ εἰς τοσοῦτον, ὥστε οὐκ εἰς τοῦτο μόνον ἐλάμβανον, ἀλλὰ πάντα τὰ δημόσια χρήματα διενέμοντο. ὅθεν καὶ τοῖς τὰς γραφὰς ποιοῦσι πονηροὶ κατέστησαν. πάλαι μὲν γὰρ γραφόμενοι, μισθὸν παρὰ τῆς πόλεως ἐλάμβανον. τότε δὲ καὶ ταῖς θεωρίαις καὶ ταῖς ἑορταῖς οἴκοι μένοντες, διενέμοντο τὰ χρήματα. οὐκ ἔπι δὲ ἤθελον ἐξιέναι, καὶ κινδυνεύειν, ἀλλὰ καὶ νόμον ἔθεντο περὶ τῆς θεωρικῶν τούτων χρημάτων, θάνατον ἀπειλοῦντα τῷ γράψαντι μεταπεῖναί τε τοῦτο εἰς τὴν ἀρχαίαν τάξιν, καὶ γενέσθαι γραφικόν. διὸ ὁ Δημοσθένης ὀλιγωρῶς ἄπεστι τῶν περὶ τούτου συμβουλῶν. καὶ ὑπορωτήσας ἑαυτὸν ὅλως οὐ γράφεσθαι τοῦτο εἶναι γραφικόν, ἐπιφέρει, καὶ δι' οὐκ ἔτως. τοῦτο μὲν περὶ τῶν θεωρικῶν. διείλεκται δὲ ὁ ῥήτωρ καὶ περὶ πολιτικῆς δυνάμεως, ἀξιῶν αὐτοῦ γραφὴν γενέσθαι, καὶ μὴ δεῖ ξείνων, ὡς προειρήκαμεν, ποιεῖσθαι τὴν βοήθειαν.

οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἐστὶν ἢ φησὶ τὸ τὰ πράγματα ἀπολλυσθαι.

πρὸς ἀθηναίους, κἂν ἄλλο πρόξενη, κοινὴ ποιεῖσθαι. θαι. ὁ δὲ φίλιππος, πάλαι μὲν προφάσεως ἐπ' αὐτοὺς δεόμενος, τότε δὲ ταύτην λαβὼν ὡς τὰς ολυνθίας παρακελευσόμενος, καὶ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς τοὺς ἑαυτοῦ φιλίαν ἐποιήσατο, πόλεμον ἐκίνησεν. οἱ δὲ, πέμψασι πρέσβεις εἰς ἀθήνας περὶ βοηθείας, οἷς ὁ Δημοσθένης ολυνθίοις βοηθεῖν καλύων τοῖς ὀλυνθίοις. καὶ φησὶ τὴν ὀλυνθίων σωτηρίαν, ἀσφάλειαν τῆς ἀθηναίων εἶναι. σωζομένων γὰρ τῶν ὀλυνθίων, οὐδὲν ποιήσειν εἰς τὴν ἀττικὴν φίλιππον, ἀλλὰ ζοῖς ἀθηναίοις ἔχουσίαν ἔσεσθαι, πολεμοῦντι τὴν μακεδονίαν, κἀκεῖ πρεῖσθαι ἐν πολέμῳ. εἰ δὲ ὑπὸ φιλίππῳ γένηται ἡ πόλις αὕτη, ἀνεῖσθαι τὴν ὁδὸν τοῦ ἀθηναίους ὁδὸν τῷ βασιλεῖ. φησὶ δὲ μὴ δυσμάχητον εἶναι ὑπὸ φιλίππων, οὕτως ὡς ὑπείληπται, θαρσύνων ἐπ' αὐτὸν τοὺς ἀθηναίους. διείλεκται δὲ καὶ περὶ τῶν δημοσίων χρημάτων, συμβουλεύων ποιῆσαι αὐτὰ στρατιωτικὰ ἀντὶ θεωρικῶν. καὶ ὁ ἔπος οὐ πρόδηλον ὂν ᾧ ἐχρῶν ζο οἱ ἀθηναῖοι, ἀνάγκη σαφηνίσαι. οὐκ ὄντος τοπαλαιὸν θεάτρου λιθίνου παρ' αὐτοῖς, ἀλλὰ ξυλίνων συμπηγνυμένων ἰκρίων, καὶ πάντων καταλαμβανόντων τόπων ποιησάντων, πληπάτε ἐγίνοντο, καὶ πρὸ χρὼ ματα. ὅθεν καλῶν σαι βουληθέντες οἱ πρυτάνεις τῶν ἀθηναίων, ἀνητοὺς ἐποιήσαντο τοὺς τόπους. καὶ ἕκαστον ἔδει διδόναι δύο ὀβολούς, καὶ καταβαλόντα

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ, ΤΟΥ ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΛΟΓΟΥ.

ΟΛΥΝΘΟΣ ἦν πόλις ἐπὶ θράκης. ἔλληνικὸν δὲ καὶ τὴν οἰκοῦντων ἔθνος, ἀπὸ χαλκίδος τῆς ἐν εὐβοίᾳ. ἡ δὲ χαλκὶς ἀθηναίων ἄποικος. πολλοὶ δὲ πόλεμοι καὶ σύνοδοι τῆς ὀλύνθου, ἀθηναίοις τε γὰρ ἐπολέμησεν ἀρξάσῃ τῶν ἑλλήνων ὁ παλαιὸν, καὶ αὖθις λακεδαιμονίοις. χρόνῳ τε εἰς δύναμιν προῆλθε μεγάλην, καὶ τὴν συγγενῶν πόλεων ὑπερεῖχεν. ἦν γὰρ ἐπὶ θράκης πολύ τε χρῆμα καὶ ἀνδρῶν. φιλίππῳ δὲ τῷ μακεδόνων βασιλεῖ, συμμαχίαν οἱ ὀλύνθιοι ποιησάμενοι καὶ πολεμοῦντες μετ' αὐτοῦ πρὸς ἀθηναίους τοῦ ἀμφιπόλεως, καὶ τόν τε μὴ ἀθηναίων τὰ παρὰ τοῦ μακεδόνος ἐληφότες πόλιν ἀμφισβητήσιμον μακεδόσι καὶ ὀλυνθίοις, τόν δὲ ποτίδαιαν, ἣν ἀθηναίων ἐχόντων ἐκπολιορκήσας ὁ φίλιππος ὀλυνθίοις παρέδωκεν, ὕστερον τοῦτο θύειν ἤρξαντο ἐν βασιλέα, ὁρῶντες αὐτοῦ ταχεῖαν καὶ πολλὴν τὴν αὔξησιν, οὐ πείθειν δὲ τὸν γνώμην. ἀποδημοῦντα δὴ τηρήσαντες αὐτὸν, πέμψαντες πρέσβεις πρὸς ἀθηναίους, καταλύονται ἐν πρὸς αὐτοὺς πόλεμον. ποιοῦνται τόν παρὰ τὰς ξυνθήκας τὰς πρὸς φίλιππον, ξυνεπόμενοι γὰρ καὶ κοινῇ πολεμεῖν

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥ
ΡΗΤΟΡΟΣ, ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΣ
ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΟΥ' ΧΑ'ΡΙΤΙ,
Α'ΛΛ' Α'ΡΕΤΗ'.

BIBL. HISTECA NAZ. R.
ROMA
EMMANUELE

ROMAE M. D. XLV.

68.13.A.71

68 13. A. 71

BIBLIOTECA NAZ.LE
ROMA
VITTORIO EMANUELE

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
68
13 A
71

CENTRALE V. E. II